

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen. Genom lagen upphävs den gällande lagen med samma namn. Dessutom upphävs lagen om behandling av berusade samt ändras tvångsmedelslagen och lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

Syftet med propositionen är att reformera lagstiftningen om behandlingen av frihetsberövade som med stöd av lag hålls i förvar hos polisen. Bestämmelserna om frihetsberövades rättigheter och skyldigheter och om inskränkningar i deras grundläggande fri- och rättigheter i samband med förvaring, om befogenheterna för den personal som utför bevakningsuppgifter och om myndigheternas skyldigheter ska uppdateras.

I fråga om tillämpningen av den nya lagen på behandlingen av frihetsberövade som hålls i förvar hos andra myndigheter föreskrivs det på motsvarande sätt som i gällande bestämmelser i speciallagar som gäller dessa myndigheter. Propositionen innehåller förslag till ändring av fjorton andra lagar som huvudsakligen beror på tekniska ändringar som gäller hänvisningar till lagar.

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
3 Målsättning	4
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	4
4.1 De viktigaste förslagen.....	4
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	4
5 Alternativa handlingsvägar	4
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	4
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.....	4
6 Remissvar	4
7 Specialmotivering.....	5
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	5
9 Ikraftträdande.....	5
10 Verkställighet och uppföljning	5
11 Förhållande till andra propositioner.....	5
11.1 Samband med andra propositioner.....	5
11.2 Förhållande till budgetpropositionen	5
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	5
LAGFÖRSLAG	6
1. Lag om behandlingen av personer i förvar hos polisen	6
2. Lag om ändring av 2 kap. 1 och 4 § i tvångsmedelslagen	40
3. Lag om ändring av 6 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	41
4. Lag om ändring av 17 kap. 63 § i rättegångsbalken.....	42
5. Lag om ändring av 7 § i lagen om utredande av dödsorsak	43
6. Lag om ändring av 27 § i territorialövervakningslagen	44
7. Lag om ändring av 1 § i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter	45
8. Lag om ändring av 35 d och 61 § i gränsbevakningslagen	46
9. Lag om ändring av 22 b § i lagen om försvarsmakten	48
10. Lag om ändring av 4 kap. 11 och 19 § i förundersökningslagen	49
11. Lag om ändring av 2 kap. 2 och 20 § i polislagen	51
12. Lag om ändring av 18 § i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten	52
13. Lag om ändring av 4 § i teckenspråkslagen	53
14. Lag om ändring av 2 kap. 12 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen	54
15. Lag om ändring av 44 § i lagen om privata säkerhetstjänster	55
16. Lag om ändring av 42 § i tullagen	56
17. Lag om ändring av 2 kap. 5 § i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om överföring av dömda personer inom Europeiska unionen och om tillämpning av rambeslutet	57

VALITSE KOHDE.....	59
PARALLELTEXT	59
2. Lag om ändring av 2 kap. 1 och 4 § i tvångsmedelslagen	59
3. Lag om ändring av 6 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet	61
4. Lag om ändring av 17 kap. 63 § i rättegångsbalken.....	63
5. Lag om ändring av 7 § i lagen om utredande av dödsorsak	65
6. Lag om ändring av 27 § i territorialövervakningslagen	66
7. Lag om ändring av 1 § i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter	67
8. Lag om ändring av 35 d och 61 § i gränsbevakningslagen	68
9. Lag om ändring av 22 b § i lagen om försvarsmakten	70
10. Lag om ändring av 4 kap. 11 och 19 § i förundersökningslagen	72
11. Lag om ändring av 2 kap. 2 och 20 § i polislagen	74
12. Lag om ändring av 18 § i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten	76
13. Lag om ändring av 4 § i teckenspråkslagen	78
14. Lag om ändring av 2 kap. 12 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen	80
15. Lag om ändring av 44 § i lagen om privata säkerhetstjänster	82
16. Lag om ändring av 42 § i tullagen	83
17. Lag om ändring av 2 kap. 5 § i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om överföring av dömda personer inom Europeiska unionen och om tillämpning av rambeslutet	84

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

1.2 Beredning

2 Nuläge och bedömning av nuläget

3 Målsättning

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

6 Remissvar

7 Specialmotivering

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

9 Ikraftträdande

10 Verkställighet och uppföljning

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om behandlingen av personer i förvar hos polisen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på behandlingen av frihetsberövade som med stöd av lag hålls i förvar hos och transporteras av polisen.

Trots vad som föreskrivs om behandlingen av frihetsberövade i någon annan lag, tillämpas denna lag till den del det är nödvändigt med beaktande av ordningen och säkerheten i polisens förvaringslokal eller för en transport som polisen ansvarar för.

Bestämmelser om grunderna för god förvaltning vid behandlingen av frihetsberövade och om förfarandet i förvaltningsärenden finns utöver i denna lag i förvaltningslagen (434/2003).

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *häktad* den som häktats enligt 1 kap. 2 § i häktninglagen (768/2005),
- 2) *anhållen* den som anhållits i enlighet med 2 kap. 5 § i tvångsmedelslagen (806/2011),
- 3) *gripen* den som gripits på en grund som anges i polislagen (872/2011), tvångsmedelslagen, förundersökningslagen (805/2011) eller i någon annan lag och som inte är häktad eller anhållen,
- 4) *frihetsberövad* en häktad, anhållen, gripen eller annan person, som med stöd av lag berövats sin personliga frihet,
- 5) *förvaringslokal* en lokal som administreras av polisen och som används för förvaring av frihetsberövade som hålls i förvar hos polisen,
- 6) *tjänsteman i bevakningsuppgifter* väktare och överväktare som är anställda i tjänsteförhållande vid en polisinsättning samt polisman som förordnats till i 8 § avsedda uppgifter i en förvaringslokal.

3 §

Inskränkning i frihetsberövades rättigheter

Med stöd av denna lag får inte den frihetsberövades rättigheter inskränkas mer än vad som nödvändigtvis krävs med tanke på syftet med den frihetsberövande åtgärden,

förvaringssäkerheten, upprätthållandet av ordningen i förvaringslokalen samt säkerheten för frihetsberövade och andra personer.

4 §

Behandlingen av frihetsberövade

Frihetsberövade ska behandlas rättvist och med aktning för människovärdet.

Frihetsberövade får inte utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av ålder, ursprung, nationalitet, språk, religion, övertygelse, åsikt, politisk verksamhet, facklig verksamhet, familjeförhållanden, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller av någon annan orsak som gäller den frihetsberövades person.

Vid behandlingen av frihetsberövade som inte fyllt 21 år ska de behov som följer av den frihetsberövades ålder och utvecklingsnivå särskilt beaktas.

5 §

Allmänna principer för utövande av befogenheter

En tjänsteman i bevakningsuppgifter ska i sin verksamhet vara saklig, opartisk och främja ett jämlikt bemötande och försonlighet.

En tjänsteman i bevakningsuppgifter ska i första hand genom råd, uppmaningar och befallningar upprätthålla förvaringssäkerheten, ordningen och säkerheten i förvaringslokalen samt säkerställa syftet med den frihetsberövande åtgärden.

En tjänsteman i bevakningsuppgifter ska utföra sina tjänsteuppdrag utan att i större utsträckning ingripa i någons rättigheter och vålla större olägenhet än vad som är nödvändigt och försvarbart för att uppdraget ska kunna utföras.

6 §

Behörigheten

I denna lag avsedd beslutanderätt i anslutning till bevakningsuppgifter i en förvaringslokal använder

- 1) direktören för förvaringslokalen,
- 2) chefen för förvaringslokalen,
- 3) tjänstemän i bevakningsuppgifter.

Direktören för förvaringslokalen har i enskilda fall rätt att överta avgörandet av ett ärende som enligt denna lag ska avgöras av chefen för förvaringslokalen eller en tjänsteman i bevakningsuppgifter.

Chefen för förvaringslokalen har i enskilda fall rätt att överta avgörandet av ett ärende som enligt denna lag ska avgöras av en tjänsteman i bevakningsuppgifter.

7 §

Direktören för förvaringslokalen och chefen för förvaringslokalen

Direktör för förvaringslokalen är en sådan anhållningsberättigad tjänsteman som avses i 2 kap. 9 § i tvångsmedelslagen.

Chef för förvaringslokalen är en tjänsteman i bevakningsuppgifter som hör till personalen vid den polisinsättning som administrerar förvaringslokalen.

8 §

Bevakningsuppgifter

I denna lag avsedda uppgifter som en tjänsteman i bevakningsuppgifter ska sköta är övervaknings-, styrnings-, underhålls- och transportuppgifter i anslutning till frihetsberövade som hålls i förvar hos och transporteras av polisen samt sådana andra uppgifter i anslutning till förvaring av personer som enligt lag ska skötas av tjänstemannen eller som ålagts tjänstemannen.

9 §

Avtal om bistånd i bevakningsuppgifter

En polisinspektion kan avtala om bistånd i bevakningsuppgifter enligt denna lag med en sådan innehavare av näringsstillstånd för säkerhetsbranschen som avses i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) och som har ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar att utföra de uppdrag som avses i 10 § 1 mom.

Om innehavaren av näringsstillstånd för säkerhetsbranschen bryter mot sina skyldigheter enligt avtalet eller om förutsättningarna för avtalet upphör, får polisinspektionen häva avtalet.

10 §

Förordnande av en person som är anställd hos en innehavare av näringsstillstånd för säkerhetsbranschen till en bevakningsuppgift

En polisinspektion kan i enlighet med ett avtal enligt 9 § förordna en väktare som är anställd hos en innehavare av näringsstillstånd för säkerhetsbranschen att tillfälligt sköta en bevakningsuppgift enligt denna lag i en förvaringslokal, om det på grund av förvaringslokalsläge eller av ett tillfälligt stort antal personer som hålls i förvar inte är ändamålsenligt att sköta uppgiften på något annat sätt. Den som är anställd hos en innehavare av näringsstillstånd för säkerhetsbranschen får anlitas för bevakningsuppgiften bara så länge det är nödvändigt för att bevakningsuppgiften ska kunna skötas på behörigt sätt.

I de fall som avses i 1 mom. ska en tjänsteman i bevakningsuppgifter som är anställd i tjänsteförhållande vid polisinspektionen vara närvarande i förvaringslokalen.

Till bevakningsuppgiften kan endast den förordnas

- 1) vars godkännande som väktare enligt lagen om privata säkerhetstjänster är i kraft,
- 2) som med godkänt resultat har genomgått den utbildning som krävs för uppgiften (*specialutbildning för förvaringslokaler*),
- 3) som enligt det register över säkerhetsutredningar som avses i 48 § i säkerhetsutredningslagen (726/2014) har en giltig säkerhetsutredning eller ett giltigt intyg över säkerhetsutredning, och

- 4) som även i övrigt kan anses lämplig för uppgiften.

Om den som förordnats till uppgiften inte längre uppfyller kraven i 3 mom. eller i sin uppgift i väsentlig grad har handlat lagstridigt, ska polisinspektionen återta förordnandet.

11 §

Ställningen för en väktare som är anställd hos en innehavare av näringsstillstånd för säkerhetsbranschen

När en person som är anställd hos en innehavare av näringsstillstånd för säkerhetsbranschen utför bevakningsuppgifter enligt denna lag, bistår personen polisen och arbetar under dess

direkta tillsyn och ledning och är skyldig att följa de order som en polisman och en tjänsteman i bevakningsuppgifter ger inom ramen för sina befogenheter.

När en person utför bevakningsuppgifter som avses i denna lag eller använder sina befogenheter enligt denna lag, betraktas han eller hon som en sådan person enligt 40 kap. 11 § 5 punkten i strafflagen (39/1889) som utövar offentlig makt.

På tystnadsplikt för en i denna paragraf avsedd person som är anställd hos en innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen tillämpas bestämmelserna i 23 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Vad som i denna lag föreskrivs om tjänsteuppdrag, befogenheter och bärande av maktmedelsredskap för en tjänsteman i bevakningsuppgifter gäller även uppgifterna för en i denna paragraf avsedd person som är anställd hos en innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen.

En i denna paragraf avsedd person som är anställd hos en innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen har inte användarrättigheter till de av polisens personregister på vilka tillämpas lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019), och inte heller till andra register eller informationssystem som har upprättats för myndighetsändamål.

12 §

Närmare bestämmelser

Bestämmelser om utbildningen och dräkten för en i 10 § avsedd väktare som är anställd hos en innehavare av näringstillstånd för säkerhetsbranschen utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Intagning i förvaringslokal

1 §

Förvaringslokal

Polisstyrelsen godkänner att polisens förvaringslokaler och särskilt de lokaler som frihetsberövade förfogar över är lämpliga för förvaring av frihetsberövade.

2 §

Underrättelse om frihetsberövande

Häktade ska ges tillfälle att underrätta en närstående eller någon annan person om frihetsberövandet.

En polisman ska utan obefogat dröjsmål på den anhållnes eller gripnes begäran underrätta någon av den anhållnes eller gripnes närstående eller någon annan person som denne angett om frihetsberövandet, om inte den frihetsberövade själv kan underrätta dem om frihetsberövandet. Om det är nödvändigt för att förhindra att utredningen av brottet äventyras avsevärt, kan underrättelsen om anhållande skjutas upp högst två dygn från gripandet genom beslut av en polisman som hör till befälet och underrättelsen om gripande skjutas upp eller lämnas ogjord.

På yrkande av den anhållne eller gripne ska domstolen pröva om det har funnits förutsättningar enligt 2 mom. att skjuta upp en underrättelse eller lämna den ogjord. Yrkandet ska framställas inom 30 dagar från det att den anhållne eller gripne har informerats om att underrättelsen skjuts upp eller lämnas ogjord. På behörig domstol och behandling av yrkandet tillämpas 8 kap. 18 § 2 och 3 mom. i tvångsmedelslagen.

Om den frihetsberövade är under 18 år ska vårdnadshavaren, om detta inte strider mot barnets bästa, och socialmyndigheten utan ogrundat dröjsmål underrättas om frihetsberövandet. I fråga om en sådan underrättelse till vårdnadshavaren som skjuts upp eller lämnas ogjord tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 2 och 3 mom.

En underrättelse om frihetsberövande får lämnas mot den frihetsberövades vilja, om det behövs på grund av den frihetsberövades omyndighet, sjukdom eller av någon annan orsak.

En polisman beslutar om sådan underrättelse som avses i 4 och 5 mom.

3 §

Information om bestämmelser samt om förhållandena i förvaringslokalen

En frihetsberövad ska utan obefogat dröjsmål efter ankomsten till en förvaringslokal informeras om förhållandena i förvaringslokalen samt om hans eller hennes rättigheter och skyldigheter. Informationen ska vara tillgänglig på de mest använda språken enligt behoven hos de frihetsberövade som befinner sig i förvaringslokalen.

Utländska frihetsberövade ska informeras om möjligheten enligt 7 kap. 7 § att stå i kontakt med hemlandets beskickning. Utländska frihetsberövade ska få tolkhjälp i möjligaste mån. Frihetsberövade som använder teckenspråk eller som behöver tolkhjälp på grund av funktionsnedsättning ska ges behövlig hjälp med tolkning och översättning.

En samling bestämmelser som gäller frihetsberövade ska hållas tillgänglig för de frihetsberövade.

En frihetsberövad har rätt att under hela frihetsberövandet inneha den skriftliga underrättelse om sina rättigheter som han eller hon har fått i enlighet med 4 kap. 17 § i förundersökningslagen.

En frihetsberövad som inte fyllt 18 år ska ges den information som avses i 1 mom. skriftligen på sitt eget språk, om det är finska eller svenska, och i annat fall på ett språk som han eller hon förstår. Bestämmelser om användningen av samiska ingår i samiska språklagen (1086/2003).

De frihetsberövade ska ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över förvaringslokalens eller dess personals verksamhet samt de organ som utövar tillsyn över iakttagandet av de mänskliga rättigheterna och hos vilka de frihetsberövade enligt internationella konventioner har besvärs- eller klagorätt.

4 §

Uppskjutande av underrättelse och informering till följd av den frihetsberövades tillstånd

Om en frihetsberövad på grund av berusning eller av någon annan motsvarande orsak saknar förmåga att förstå betydelsen av en underrättelse om frihetsberövande enligt 2 § 2 mom. eller av ett informering enligt 3 § 1–3 mom., kan underrättelsen och informeringarna skjutas upp till dess att den frihetsberövande förstår sakens betydelse.

5 §

Ankomstgranskning och registrering av uppgifter

En frihetsberövad som anlät till en förvaringslokal ska granskas i närvaro av ett vittne (*ankomstgranskning*). Ankomstgranskningen omfattar kontroll och registrering av personuppgifter som behövs med tanke på förvaringen, granskning och katalogisering av den egendom som den frihetsberövade medför samt vid behov klädbyte.

Vid ankomstgranskningen görs en i 8 kap. 9 § 2 mom. avsedd kroppsvisitation av den frihetsberövade. Bestämmelser om egendomsförteckning finns i 4 kap. 3 §. Bestämmelser om säkerhetskontroll av frihetsberövade finns i 8 kap. 8 §.

6 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om utförande av och protokollföring vid ankomstgranskning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om det förfarande som ska iakttas vid ankomstgranskningen meddelas av Polisstyrelsen.

3 kap.

Placering i förvaringslokalen, basvård och förflyttning

1 §

Placering i förvaringslokalen

En frihetsberövad som är under 18 år ska hållas avskild från andra frihetsberövade, om inte hans eller hennes intresse kräver något annat.

Män och kvinnor ska hållas i separata celler.

En frihetsberövad ska i möjligaste mån placeras i en enpersonscell. En frihetsberövad får inte placeras i samma cell som en annan frihetsberövad, om detta äventyrar hans eller hennes eller någon annan frihetsberövads säkerhet, syftet med den frihetsberövande åtgärden eller ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen.

2 §

Klädsel

De frihetsberövade får använda egna kläder. Användningen av egna kläder och överlämnande av egna kläder till en frihetsberövads förfogande kan förvägras, om kläderna äventyrar ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen eller syftet med den frihetsberövande åtgärden. Överlämnandet av egna kläder till den frihetsberövades förfogande förutsätter dessutom att kläderna är i gott skick och att de kan granskas på ett tillförlitligt sätt utan att skadas. Antalet klädesplagg som överlämnas till den frihetsberövades förfogande kan begränsas av skäl som hänför sig till möjligheterna att granska förvaringslokalen, brandsäkerheten och de begränsade förvaringsutrymmena.

Förvaringslokalen ska vid behov ge de frihetsberövade möjlighet att tvätta sina kläder eller att få dem tvättade.

Frihetsberövade som saknar ändamålsenliga egna kläder ska ges lämplig klädsel för användning i förvaringslokalen samt för domstolsbesök eller andra besök utanför förvaringslokalen.

3 §

De frihetsberövades förvaringsrum

De frihetsberövade ska till sitt förfogande ha förvarings- och tvättrum som är ändamålsenliga till skick och utrustning. De frihetsberövade ska ha tillgång till toaletter vid alla tider på dygnet. När förvaringslokaler byggs och i möjligaste mån också när de ändras och renoveras ska de egentliga förvaringsrummen utrustas så att de uppfyller de krav som ställs på bostäder i den allmänna bygglagstiftningen.

I de slutna lokalerna där de frihetsberövade hålls i förvar ska det finnas en larmanordning med vilken omedelbar kontakt med de anställda kan nås.

De frihetsberövade ska sköta om sin renlighet och cellens snygghet.

4 §

Mathållning

Mathållningen för de frihetsberövade ska ordnas så att de får en hälsosam, mångsidig och tillräcklig föda.

Den frihetsberövade ska omfattas av förvaringslokalens regelbundna mathållning, om detta inte är uppenbart obehövt på grund av att frihetsberövandet varar en kort tid eller av någon annan motsvarande orsak. För den frihetsberövade ska det också annars vid behov ordnas kost med beaktande av den frihetsberövades hälsotillstånd, tidpunkten för frihetsberövandet och dess längd.

Avvikelser från den normala kosten görs, om det är motiverat på grund av den frihetsberövades hälsa eller religiösa övertygelse eller övriga välgrundade övertygelse.

5 §

Vistelse utomhus

En frihetsberövad ska ges möjlighet att dagligen vistas utomhus minst en timme, om inte den frihetsberövades hälsotillstånd eller ett särskilt vägande skäl som hänför sig till ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen utgör ett hinder för detta.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte personer som berövats sin frihet med stöd av 2 kap. 2, 5, 9 eller 10 § i polislagen.

6 §

Rökning

En frihetsberövad ska ges möjlighet till i 73 § i tobakslagen (549/2016) avsedd rökning, på egen bekostnad och med beaktande av de rökförbud och rökrestriktioner som föreskrivs i tobakslagen, minst en gång om dagen om inte den frihetsberövades hälsotillstånd eller ett särskilt vägande skäl som hänför sig till ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen utgör ett hinder för detta. En frihetsberövad har rätt till vård för symtom på tobaksabstinens som en del av den hälso- och sjukvård som avses i 5 kap. 1 §.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte personer som berövats sin frihet med stöd av 2 kap. 2, 5, 9 eller 10 § i polislagen.

Tobaksprodukter och rökutrustning överlämnas till den frihetsberövade endast i samband med rökning enligt 1 mom.

7 §

Frihetsberövades rätt till litteratur och massmedier

De frihetsberövade ska i möjligaste mån ges tillfälle att följa televisions- och radioprogram och läsa tidningar, om inte något annat följer av att den frihetsberövades rätt till kontakter har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

De frihetsberövade ska ha tillgång till litteratur och tidningar, om inte något annat följer av att den frihetsberövades rätt till kontakter har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen. Bestämmelserna i 4 kap. 1 § i denna lag ska tillämpas på innehav av tidningar och litteratur.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller inte en förvaringslokal eller en del av den som endast används för kortvarig förvaring av frihetsberövade så att personen placeras i lokalen för mindre än 36 timmar.

8 §

Förflyttning av frihetsberövade

En frihetsberövad kan förflyttas till en annan förvaringslokal, om den frihetsberövande åtgärdens syfte, den frihetsberövades eller någon annans säkerhet, brottsutredningen eller andra motsvarande skäl kräver det.

En frihetsberövad kan för en kort tid förflyttas till en annan förvaringslokal om det är motiverat för anordnandet av ett i 7 kap. 9 § avsett tillstånd.

9 §

Underrättelse om förflyttning

Enligt anvisningar av den frihetsberövade ska någon av dennes nära anhöriga eller någon annan närstående samt den frihetsberövades advokat eller i 15 kap. 2 § 1 eller 5 mom. i rättegångsbalken avsedda rättegångsombud eller rättegångsbiträde utan dröjsmål underrättas om en i 8 § 1 mom. avsedd förflyttning när den frihetsberövade har anlänt till en annan förvaringslokal. Om det är nödvändigt för att förhindra att utredningen av brottet äventyras avsevärt, kan underrättelsen om förflyttning till nära anhöriga eller andra närstående skjutas upp högst två dygn från gripandet genom beslut av en polisman som hör till befälet och underrättelsen om förflyttning skjutas upp eller lämnas ogjord.

En underrättelse om förflyttning får lämnas mot den frihetsberövades vilja, om det behövs på grund av den frihetsberövades omyndighet, sjukdom eller av någon annan orsak.

10 §

Närvaro vid domstol och andra myndigheter

En frihetsberövad ska på kallelse sändas till en domstol på det sätt som föreskrivs särskilt.

Om en frihetsberövad som befinner sig i förvaringslokalen kallas för att personligen höras hos någon annan myndighet än en domstol, kan den frihetsberövade för detta ändamål tillåtas avlägsna sig från förvaringslokalen för den tid som hörandet kräver.

Behövlig övervakning ska ordnas för en frihetsberövad som befinner sig utanför förvaringslokalen av den orsak som avses i denna paragraf.

11 §

Placering av den som gripits på grund av berusning och tillnyktringsvård

Den som på grund av berusning gripits i det syfte som nämns i 2 kap. 2 § 1 mom. i polislagen och som inte genom sitt beteende äventyrar andras säkerhet ska av polisen i möjligaste mån föras till en tillnyktringsstation för berusade eller till någon annan vårdplats, om den berusade inte kan tas om hand på annat sätt.

Den som är frihetsberövad av skäl som avses i 1 mom. och som inte på grund av sin våldsamhet eller av någon annan orsak inte kan föras till en tillnyktringsstation eller till någon annan vårdplats ska tas in i polisens förvaringslokal. Personen ska frigges så snart behovet av omhändertagande har upphört, dock senast 12 timmar efter gripandet. En person som inte har frigetts före klockan 20 får dock hållas kvar till klockan 8 nästa morgon, om detta är särskilt angeläget för att skydda personens liv eller hälsa och denne saknar bostad eller nattlogi eller om det är särskilt angeläget av någon annan motsvarande orsak. Personen ska vid behov hänvisas till tjänster inom missbrukarvården.

Beslut om tagande av en i 1 och 2 mom. avsedd person i förvar på en tillnyktringsstation eller någon annan vårdplats fattas av den person som är ansvarig för dess verksamhet, och om tagande i förvar i polisens förvaringslokal av en polisman.

De välfärdsområden som avses i 8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (/) ansvarar för att ordna tillnyktringsvård inom sina respektive områden.

12 §

Beslutanderätt

En tjänsteman i bevakningsuppgifter beslutar om en frihetsberövads klädsel. Beslut om avvikelser från den normala kosten fattas av en tjänsteman i bevakningsuppgifter. Beslut om att förvägra en frihetsberövad vistelse utomhus och beslut om att förvägra en frihetsberövad möjlighet att röka dagligen fattas av direktören för förvaringslokalen.

Beslut om avvikelse från den frihetsberövades klädsel eller den normala kosten meddelas på den frihetsberövades separata begäran. På begäran fattas beslutet av chefen för förvaringslokalen.

Beslut om en i 8 § 1 mom. avsedd förflyttning av en frihetsberövad och om informering om den fattas av direktören för förvaringslokalen. Innan ett beslut om förflyttning fattas ska i saken höras direktören för den mottagande förvaringslokalen.

Beslut om kortvarig förflyttning enligt 8 § 2 mom. av en frihetsberövad till en annan förvaringslokal fattas av direktören för förvaringslokalen. Innan ett beslut om förflyttning fattas ska i saken höras undersökningsledaren eller någon annan tjänsteman som har fattat beslut om frihetsbegränsande åtgärder och direktören för den mottagande förvaringslokalen.

Chefen för förvaringslokalen fattar beslut om en frihetsberövad ska tillåtas avlägsna sig från förvaringslokalen enligt 10 §.

Beslut om att en person som gripits med stöd av 2 kap. 2, 5, 9 eller 10 § i polislagen ska få avlägsna sig från polisens förvaringslokal till följd av att behovet av omhändertagande har upphört fattas av en polisman. Beslut om att avlägsna sig från förvaringslokalen kan även fattas av en tjänsteman i bevakningsuppgifter, om inte något annat följer av annan lagstiftning.

13 §

Närmare föreskrifter

Närmare föreskrifter om förflyttning av en frihetsberövad, om en frihetsberövads mathållning och basvård samt om inkvartering av en frihetsberövad meddelas av Polisstyrelsen.

4 kap.

De frihetsberövades egendom

1 §

Förutsättningar för begränsning av innehav av egendom

En frihetsberövad kan fråntas sådana föremål och ämnen som kan äventyra någons säkerhet, förvaringssäkerheten eller syftet med den frihetsberövande åtgärden eller som avsevärt stör övervakningen. Innehav av ett föremål eller ämne kan förvägras också, om

- 1) föremålet eller ämnet särskilt lämpar sig för skadegörelse på egendom,
- 2) innehavet av föremålet eller ämnet med beaktande av förhållandena i förvaringslokalen och graden av övervakning vållar olägenhet för ordningen i förvaringslokalen,
- 3) föremålet eller ämnet inte kan granskas utan oskäligt besvär eller utan att det skadas,
- 4) föremålet eller ämnet används eller det finns grundad anledning att misstänka att det kommer att användas som hjälpmedel vid brott,
- 5) myndigheten har ställt motsvarande föremål till de frihetsberövades förfogande.

De frihetsberövade har inte rätt att inneha alkohol, andra berusningsmedel, sådana dopningsmedel som avses i 44 kap. 16 § i strafflagen (39/1889), föremål avsedda för narkotikabruk eller andra läkemedelssubstanser än sådana som förskrivits av en läkare inom den hälso- och sjukvård som avses i 5 kap. 4 §. I en förvaringslokal får en frihetsberövad inte inneha egendom som han eller hon utan tillstånd av en tjänsteman i bevakningsuppgifter fått av någon annan frihetsberövad.

Frihetsberövade får i förvaringslokalen inneha en liten mängd personlig egendom, om inte något annat följer av 1 eller 2 mom.

Med avvikelse från 1–3 mom. får personer som berövats sin frihet med stöd av 2 kap. 2, 5, 9 eller 10 § i polislagen inneha endast nödvändig personlig egendom.

2 §

Förvaring och annan behandling av egendom

Egendom som den frihetsberövade medför vid ankomsten till förvaringslokalen eller som han eller hon får under tiden för frihetsberövandet kan tas i förvar tills den frihetsberövade frigets från förvaringslokalen, om det är möjligt med avseende på de utrymmen som är tillgängliga för förvar av sådan egendom.

Om egendomen inte kan förvaras, ska den returneras eller på den frihetsberövades bekostnad sändas till det ställe som den frihetsberövade anvisar. Förskämd egendom kan förstöras i närvaro av ett vittne. Bestämmelser om förstöring av narkotika finns i 44 § i narkotikalagen (373/2008). Bestämmelser om fråntagande, omhändertagande, återlämnande och förstöring av alkoholhaltiga ämnen finns i 86 § i alkohollagen (1102/2017).

På gods som saknar ägare tillämpas hittegodslagen (778/1988).

3 §

Egendomsförteckning

En egendomsförteckning ska göras upp över de frihetsberövades egendom som tagits emot i förvaringslokaler. I förteckningen upptecknas inte egendom av ringa värde, om inte den häktade särskilt begär det. Den frihetsberövade ska underteckna egendomsförteckningen. Om den frihetsberövade inte undertecknar förteckningen, ska två personer intyga riktigheten av förteckningen.

Den egendom som upptecknats i egendomsförteckningen och som överlämnats till den frihetsberövade ska antecknas i egendomsförteckningen. En kopia av egendomsförteckningen ska lämnas till den frihetsberövade på dennes begäran.

En frihetsberövad kan fråntas sådan egendom som denne utan tillstånd av en tjänsteman i bevakningsuppgifter tagit emot och som antecknats i egendomsförteckningen för en annan frihetsberövad.

4 §

Innehav av pengar och andra betalningsmedel

De frihetsberövade har inte rätt att inneha pengar eller andra betalningsmedel som avses i 37 kap. 12 § i strafflagen. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en frihetsberövad ska tas i förvar av polisen eller sättas in på den frihetsberövades bankkonto på hans eller hennes bekostnad.

De frihetsberövade kan ges tillstånd att inneha en liten summa pengar som bestäms i ordningsstadgan för förvaringslokalen.

5 §

Användning av pengar och andra betalningsmedel samt mottagning och granskning av varor

Förvaringslokalen ska ge en frihetsberövad möjlighet att i förvaringslokalen eller utanför den på egen bekostnad skaffa en liten mängd livsmedel och andra varor som lämpar sig för personligt bruk.

En frihetsberövad får ta emot en liten mängd sådana bruksföremål och förnödenheter som har sitt ursprung utanför förvaringslokalen och som det med stöd av 1 § är tillåtet att inneha i förvaringslokalen. Närmare föreskrifter om mängden och arten av egendom som får tas emot meddelas i förvaringslokalens ordningsstadga, om vilken föreskrivs i 8 kap. 3 §. Egendom som tas emot och som har sitt ursprung utanför förvaringslokalen ska granskas innan den överläts till den frihetsberövade.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller inte personer som berövats sin frihet med stöd av 2 kap. 2, 5, 9 eller 10 § i polislagen.

En frihetsberövads rätt att använda pengar och andra betalningsmedel som har sitt ursprung utanför förvaringslokalen kan begränsas, om det är nödvändigt för att säkerställa syftet med den frihetsberövande åtgärden eller ordningen i förvaringslokalen eller för att trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet. En frihetsberövad får av grundad anledning genom förmedling av polisen sända pengar och andra betalningsmedel till någon utanför förvaringslokalen eller till en annan frihetsberövad.

6 §

Återlämnande av egendom

När den frihetsberövade frigges från förvaringslokalen, ska hans eller hennes pengar, andra betalningsmedel och annan egendom lämnas tillbaka till honom eller henne mot en underskrift i egendomsförteckningen. Den frihetsberövades penningmedel kan också sättas in på det konto som den frihetsberövade uppgett eller sändas till den frihetsberövade som postanvisning på hans eller hennes bekostnad. Om den frihetsberövade inte undertecknar egendomsförteckningen, ska två personer intyga riktigheten av förteckningen över återlämnad egendom.

Om en frihetsberövad befinner sig utanför förvaringslokalen när frihetsberövandet upphör, kan den frihetsberövade med sitt samtycke transporteras till förvaringslokalen för att hämta sin egendom.

Egendom som blivit kvar i förvaringslokalen sänds till den frigivne på hans eller hennes bekostnad. Om den frigivne inte avhämtar sin egendom, får egendomen förstöras tre månader efter

det att den har sänts tillbaka till förvaringslokalen. Om den frigivne inte kan nås, får egendomen förstöras tre månader efter frigivningen.

7 §

Beslutanderätt

Chefen för förvaringslokalen beslutar om i 5 § 4 mom. avsedd begränsning av användning av pengar eller betalningsmedel och försändelse av pengar eller andra betalningsmedel till någon utanför förvaringslokalen eller till en annan frihetsberövad. En tjänsteman i bevakningsuppgifter beslutar om innehav av annan egendom i förvaringslokalen.

Beslut om förvägran av innehav av egendom i förvaringslokalen med stöd av 1 § 1–3 mom. och om ett i 1 mom. i denna paragraf avsett ärende som gäller pengar eller betalningsmedel meddelas på den frihetsberövades särskilda begäran. På begäran fattas beslutet av chefen för förvaringslokalen.

8 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om egendom som innehas av frihetsberövade samt om användning av pengar och betalningsmedel utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om förvaring, sändande och förstöring av egendom, om egendomsförteckningen och om vilken egendom som ska upptecknas i den meddelas av Polisstyrelsen.

5 kap.

Hälso- och sjukvård

1 §

Hälso- och sjukvård

En frihetsberövad har rätt till hälso- och sjukvård som motsvarar hans eller hennes medicinska behov. Polisen ska se till att den frihetsberövade har tillgång till sådan vård.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska en frihetsberövad som inte fyllt 18 år på begäran bli undersökt av en läkare eller av någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården i syfte att utreda hälsotillståndet utan obefogat dröjsmål, om det inte är uppenbart onödigt att göra en undersökning.

Bestämmelserna i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), mentalvårdslagen (1116/1990) och lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) ska iakttas när hälso- och sjukvård ordnas för frihetsberövade.

2 §

Temporär vård och undersökning utanför förvaringslokalen

Om en frihetsberövad är sjuk eller skadad och inte på ett lämpligt sätt kan vårdas eller undersökas i förvaringslokalen, ska han eller hon under behövlig bevakning temporärt sändas för vård eller undersökning utanför förvaringslokalen.

3 §

Psykologisk rådgivning, stöd och vård

Frihetsberövade ska i möjligaste mån ges tillfälle till rådgivning, stöd och vård av en psykolog eller annan motsvarande rådgivning, stöd och vård.

4 §

Ordnanande av och kostnader för hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvård för frihetsberövade ordnas av ett i 8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård avsett välfärdsområde vid vars verksamhetsenhet det är ändamålsenligt att ordna vården. Polisinsättningen och anordnaren av hälso- och sjukvård ska samarbeta kring ordnandet av de hälso- och sjukvårdarrangemang som behövs.

Kostnaderna för hälso- och sjukvård som under tiden för frihetsberövandet konstaterats vara nödvändig och tillhandahållits den frihetsberövade inom den hälso- och sjukvård som avses i 1 mom. täcks med statlig finansiering enligt lagen om välfärdsområdenas finansiering (/).

5 §

Hälso- och sjukvård på egen bekostnad

En frihetsberövad har rätt att på egen bekostnad med tillstånd av en läkare som är verksam inom den i 4 § avsedda hälso- och sjukvården få medicinerings, undersökning och annan hälso- och sjukvård i förvaringslokalen, om detta inte äventyrar syftet med den frihetsberövande åtgärden.

6 §

Underrättelse om sjukdom

En frihetsberövad ska ges möjlighet att underrätta en nära anhörig eller någon annan närstående om att han eller hon blivit allvarligt sjuk eller skadad, om inte den frihetsberövades rätt till kontakter har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

7 §

Förlossning

En frihetsberövad som är gravid ska i tillräckligt god tid under behövlig bevakning sändas för förlossning till ett sjukhus eller någon annan sådan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården som är utanför förvaringslokalen.

8 §

Dödsfall

Stoftet efter en frihetsberövad som har avlidit ska på statens bekostnad sändas till den ort i Finland som de anhöriga önskar. En avliden som inte kan överlämnas till de anhöriga ska begravas på statens bekostnad.

9 §

Beslutanderätt

Beslut om medicinering, innehav av mediciner, vård, undersökning och annan hälso- och sjukvård som gäller frihetsberövade fattas av en läkare inom den i 4 § avsedda hälso- och sjukvården.

Direktören för förvaringslokalen beslutar, efter att i möjligaste mån ha hört en läkare, om att sända en frihetsberövad till vård eller undersökning som avses i 2 §. Om ett brådskande vårdbehov kräver det, kan beslutet också fattas av en polisman eller en tjänsteman i bevakningsuppgifter. Beslut om förvägran av vård utanför förvaringslokalen ska meddelas skriftligen.

6 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

1 §

Brevväxling och granskning av postförsändelser

De frihetsberövade har rätt till korrespondens per post, om inte denna rätt har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

Ett slutet brev till eller från en frihetsberövad eller någon annan postförsändelse som anlänt till en frihetsberövad eller som denne vill sända får granskas med genomlysning eller på något annat motsvarande sätt utan att försändelsen öppnas för undersökning av om den innehåller förbjudna ämnen eller föremål som avses i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom.

Brev eller andra postförsändelser till en frihetsberövad får öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses för undersökning av om den innehåller i 2 mom. avsedda förbjudna ämnen eller föremål. Brev eller andra postförsändelser från en frihetsberövad får öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om formen eller storleken på försändelsen är sådan att man kan sluta sig till att den också innehåller någonting annat än ett förtroligt meddelande eller om det annars finns grundad anledning att misstänka att den innehåller nämnda ämnen eller föremål.

Om ämnen eller föremål som den frihetsberövade med stöd av 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom. inte har tillstånd att inneha i förvaringslokalen påträffas vid granskningen, ska de tas i förvar av polisen.

2 §

Läsning av meddelanden

Ett brev, någon annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en frihetsberövad får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med den frihetsberövades brottsliga bakgrund, med den frihetsberövades uppförande under frihetsberövandet eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att säkerställa syftet med den frihetsberövande åtgärden, förhindra ett brott, avvärja en fara som hotar ordningen i förvaringslokalen eller trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får dock fattas för högst två veckor åt gången.

Den frihetsberövade ska anteckna sitt namn på brev, postförsändelser och meddelanden som den frihetsberövade sänder till någon annan än en sådan tillsynsmyndighet som avses i 4 §, om inte den frihetsberövade personligen överlämnar dem direkt till förvaringslokalens personal. Ett brev, en postförsändelse eller något annat meddelande som sänds av en frihetsberövad får öppnas för att ta reda på vem som är dess avsändare, om inte avsändaren kan utredas utan att brevet, postförsändelsen eller meddelandet öppnas. Då får brevet eller meddelandet inte läsas i större utsträckning än vad som behövs för att ta reda på vem som är dess avsändare.

3 §

Underrättelse om läsning

Om ett brev, en postförsändelse eller ett meddelande till eller från en frihetsberövad läses, ska den frihetsberövade utan dröjsmål underrättas om läsningen samt om grunden för läsningen. Underrättelsen om läsningen får uppskjutas om det behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i förvaringslokalen eller trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet. Den frihetsberövade ska dock underrättas om läsningen och dess grund senast inom två veckor från läsningen eller, om den frihetsberövade frigets tidigare än detta, senast då den frihetsberövade frigets, om inte något annat följer av annan lagstiftning. Om ett brev efter läsningen kvarhålls på en sådan grund som avses i 6 §, iakttas det som föreskrivs i 6 § i fråga om underrättelsen.

4 §

Brevväxling med tillsynsmyndigheter

Brevväxling mellan en frihetsberövad och en myndighet som utövar tillsyn över polisens eller polispersonalens verksamhet eller mellan en frihetsberövad och ett sådant organ som utövar tillsyn över iakttagandet av de mänskliga rättigheterna hos vilket den frihetsberövade enligt internationella konventioner har besvär- eller klagorätt får inte granskas eller läsas.

Bestämmelser om kontakter mellan utländska frihetsberövade och hemlandets diplomatiska beskickningar och konsulat finns i 7 kap. 7 §.

5 §

Brevväxling med ombud

Ett brev eller någon annan postförsändelse som en frihetsberövad adresserat till sin advokat eller något annat rättegångsombud eller rättegångsbiträde som avses i 15 kap. 2 § 1 eller 5 mom. i rättegångsbalken får inte granskas eller läsas.

Ett brev eller någon annan postförsändelse som anlänt till en frihetsberövad och av vars avsändaruppgifter det framgår att avsändaren är det ombud som avses i 1 mom. får i den frihetsberövades närvaro öppnas och dess innehåll granskas utan att ett eventuellt meddelande i försändelsen läses, om det finns anledning att misstänka att brevet innehåller ämnen eller föremål som avses i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom. Vid granskningen iakttas i övrigt bestämmelserna i 1 § 4 mom.

6 §

Kvarhållande av brev eller postförsändelser.

Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en frihetsberövad får kvarhållas, om vidarebefordrandet äventyrar syftet med den frihetsberövande åtgärden eller om kvarhållandet är nödvändigt för att förhindra brott eller avvärja en fara som hotar ordningen i förvaringslokalen eller för att trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet.

Mottagaren eller avsändaren ska utan dröjsmål delges ett beslut om kvarhållande av ett brev, någon annan postförsändelse eller ett meddelande och om orsaken till kvarhållandet, om inte något annat följer av en orsak som nämns i 1 mom. Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande som av en orsak som avses i 1 mom. inte frambefordras ska returneras till avsändaren eller lämnas till den frihetsberövade vid frigivningen.

7 §

Användning av telefon

En frihetsberövad ska ges tillfälle att på egen bekostnad stå i telefonkontakt med personer utanför förvaringslokalen, om inte denna rätt har begränsats enligt 4 kap. i tvångsmedelslagen. I ordningsstadgan för en förvaringslokal kan meddelas de föreskrifter om tider för användning av telefon som är nödvändiga med hänsyn till verksamheten och ordningen i förvaringslokalen.

En frihetsberövad ska dessutom ges tillfälle att stå i telefonkontakt med sitt i 5 § avsedda ombud samt i övrigt med personer utanför förvaringslokalen för att sköta ärenden som inte kan utträttas per brev eller genom besök.

För användningen av telefon kan ställas som villkor att den frihetsberövade uppger med vem han eller hon har för avsikt att stå i kontakt. Ett telefonsamtal kan avbrytas eller förvägras, om det är nödvändigt för att förhindra brott eller upprätthålla ordningen i förvaringslokalen eller om samtalet äventyrar syftet med den frihetsberövande åtgärden eller om den frihetsberövade är berusad.

Kostnadsfri användning av telefon kan tillåtas för skötseln av nödvändiga ärenden eller av andra särskilda skäl.

8 §

Avlyssning och inspelning av telefonsamtal

En frihetsberövads telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med den frihetsberövades brottsliga bakgrund, med den frihetsberövades uppförande under frihetsberövandet eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i förvaringslokalen, säkerställa syftet med den frihetsberövande åtgärden eller trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet.

Den frihetsberövade och den som han eller hon står i telefonkontakt med ska underrättas om avlyssningen och inspelningen av samtalet innan åtgärden inleds.

Telefonsamtal mellan den frihetsberövade och de tillsynsmyndigheter som avses i 4 § eller ett ombud som avses i 5 § får inte avlyssnas. Om det vid avlyssningen av ett telefonsamtal framgår att det gäller en kontakt mellan den frihetsberövade och en ovan avsedd person, ska avlyssningen avbrytas och inspelningen förstöras.

9 §

Användning av e-post och internet

En frihetsberövad som har hållits i förvar hos polisen längre än 24 timmar utan avbrott kan ges tillstånd att med en anordning som myndigheten tillhandahåller sända och ta emot e-postmeddelanden eller använda internet av någon nödvändig orsak som hänför sig till försörjning

eller skötsel av arbets- eller utbildningsärenden, rättsliga angelägenheter, social- eller bostadsärenden, om inte den frihetsberövades rätt till kontakter har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

En förutsättning för beviljande av tillstånd att använda e-post och internet är att användningen inte äventyrar syftet med frihetsberövandet, ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen eller den frihetsberövades eller någon annans säkerhet. Användningen av e-post förutsätter att man vid behov i tillräcklig utsträckning kan försäkra sig om meddelandets avsändare och mottagare. Användningen av internet förutsätter att tillgången till andra webbsidor än sådana som är förenliga med tillståndet har hindrats på tillbörligt sätt.

Tillståndet kan återkallas, om förutsättningarna för beviljande av tillstånd till användning av e-post och internet inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats eller om den frihetsberövade bryter mot tillståndsvillkoren.

10 §

Övervakning av elektronisk kommunikation

Utöver vad som föreskrivs i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) har en tjänsteman i bevakningsuppgifter vid behov rätt att hämta avsändar- och mottagaruppgifter för meddelanden och samtal ur den anordning som den frihetsberövade lovligen eller olovligen använt för kommunikationen eller ur de anordningar eller system som förvaringslokalen tillhandahåller för förmedling och behandling av kommunikationen.

Vid övervakningen av meddelanden som en frihetsberövad tagit emot och sänt tillämpas bestämmelserna i 2–6 §.

En frihetsberövad som sänder e-postmeddelanden eller använder internet får övervakas på teknisk väg och så att en tjänsteman i bevakningsuppgifter är närvarande.

11 §

Beslutanderätt och beslutsförfarande

Beslut om granskning av brev och andra postförsändelser med stöd av 1 § 2 mom. och om öppnande av en sådan försändelse samt granskning av dess innehåll med stöd av 1 § 3 mom. och 5 § 2 mom. fattas av en tjänsteman i bevakningsuppgifter.

Beslut om läsning av brev, andra postförsändelser eller meddelanden med stöd av 2 § 1 mom., om utredning av avsändaren med stöd av 2 § 2 mom., om att underrätta den frihetsberövade om läsning enligt 3 § samt om kvarhållande av försändelser eller meddelanden enligt 6 § fattas av direktören för förvaringslokalen eller av en anhållningsberättigad tjänsteman som särskilt förordnats för sådana uppgifter. Beslut om avlyssning och inspelning av telefonsamtal fattas av direktören för förvaringslokalen. Chefen för förvaringslokalen beslutar om tillstånd till användning av e-post och internet.

Beslut om läsning och kvarhållande av brev, andra postförsändelser eller meddelanden eller e-postmeddelanden samt om avlyssning och inspelning av telefonsamtal ska vara skriftliga.

12 §

Tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande

En tjänsteman som sköter uppdrag enligt detta kapitel får inte obehörigen röja sådant som genom innehållet i ett meddelande från eller till en frihetsberövad kommit till tjänstemannens kännedom i uppdraget, och inte heller identifieringsuppgifter om ett sådant meddelande.

Tjänstemannen får inte heller använda sådana uppgifter för att skaffa sig själv eller någon annan fördel eller för att skada någon annan. Uppgifterna får inte heller röjas eller användas på nämnda sätt efter det att uppdraget har avslutats.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag får uppgifter som avses i 1 mom. emellertid lämnas ut också till en tjänsteman som nödvändigt behöver dem med hänsyn till syftet med åtgärder som vidtas med stöd av detta kapitel eller för att sköta sina uppgifter enligt denna lag.

13 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om förfarandet vid granskning, läsning, kopiering och kvarhållande av brev, om användningen och övervakningen av elektronisk kommunikation samt om förfarandet vid avlyssning och inspelning av telefonsamtal utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 kap.

Besök och andra kontakter utanför förvaringslokalen

1 §

Besök

De frihetsberövade har rätt att under behövlig övervakning ta emot besökare vid tidpunkter som reserverats för besök så ofta som det är möjligt utan att ordningen, säkerheten och verksamheten i förvaringslokalen störs, om inte denna rätt har begränsats enligt 4 kap. i tvångsmedslagen. Besök kan tillåtas även vid andra tillfällen än vid de tidpunkter som reserverats för besök, om det behövs med hänsyn till den frihetsberövades kontakter eller av något annat särskilt skäl. En frihetsberövad har dock alltid rätt att utan ogrundat dröjsmål ta emot besök av sitt i 6 kap. 5 § i denna lag avsedda ombud utan att någon annan är närvarande. Bestämmelser om granskning av besökare finns i 9 kap.

I förvaringslokalen ska det finnas lämpliga rum för besök. Förvaringslokalen kan dessutom ha lämpliga rum för kontakt via videolänk.

2 §

Övervakning av besök

Besöken ska övervakas på behövligt sätt. I ett besöksrum kan det mellan den frihetsberövade och besökaren finnas konstruktionsmässiga hinder för att ordningen och säkerheten i förvaringslokalen ska upprätthållas och införsel av förbjudna ämnen och föremål i förvaringslokalen förhindras. Besöken får övervakas genom teknisk övervakning och så att en tjänsteman i bevakningsuppgifter är närvarande. Teknisk övervakning omfattar iakttagande och upptagning av bild med en teknisk anordning. Den frihetsberövade och besökaren ska på tillbörligt sätt underrättas om övervakning som sker med hjälp av en teknisk anordning. Besök kan tillåtas utan övervakning, om det är motiverat med hänsyn till bevarandet av den frihetsberövades kontakter eller av någon annan motsvarande orsak och om besöket inte stör ordningen eller verksamheten i förvaringslokalen eller den frihetsberövades eller någon annans säkerhet.

Samtal mellan en frihetsberövad och en besökare får avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med den frihetsberövades brottsliga bakgrund, med den frihetsberövades uppförande under frihetsberövandet eller med besökaren behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i

förvaringslokalen, säkerställa syftet med den frihetsberövande åtgärden eller trygga den frihetsberövades eller någon annans säkerhet. Den frihetsberövade och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtalet innan åtgärden inleds.

3 §

Besök av ombud

En frihetsberövad har rätt att utan ogrundat dröjsmål ta emot besök av ett i 6 kap. 5 § avsett ombud utan att någon annan är närvarande vid besöket.

Besöket får övervakas om det är nödvändigt för att upprätthålla ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen eller om den frihetsberövade eller ombudet uttryckligen begär det. Övervakningen utförs genom synkontakt eller med hjälp av en teknisk anordning, utan att samtalet mellan den frihetsberövade och ombudet avlyssnas eller upptas. Besöket kan vid behov också ordnas i ett rum där det finns konstruktionsmässiga hinder mellan den frihetsberövade och ombudet. Den frihetsberövade och ombudet ska underrättas om övervakningen av besöket innan övervakningen inleds.

Bestämmelser om anordnandet av besök med hjälp av en videolänk finns i 5 §.

4 §

Återkallande, avbrytande och förvägran av besök

Ett tillstånd till besök kan återkallas om förutsättningarna för beviljande av besöket inte längre uppfylls efter det att beslutet fattats. Ett besök får avbrytas om det behövs för att förhindra ett brott eller för att upprätthålla ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen.

Ett besök kan förvägras, om

- 1) besökaren inte kan legitimera sig på ett tillförlitligt sätt,
- 2) besökaren vägrar att underkasta sig säkerhetskontroll enligt 9 kap. 2 § eller kroppsvisitation enligt 9 kap 3 §,
- 3) det är uppenbart att besökaren är berusad,
- 4) det finns grundad anledning att misstänka att besöket medför fara för ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen eller den frihetsberövades eller någon annans säkerhet.

I de fall som avses i 2 mom. 1 punkten kan besöket ordnas under sådan övervakning att besöket inte äventyrar ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen.

5 §

Kontakter via videolänk

En frihetsberövad kan i möjligaste mån ges tillfälle att stå i kontakt med en nära anhörig eller någon annan närstående via videolänk eller med hjälp av en annan lämplig teknisk metod där deltagarna kan se och höra varandra. För bevarandet av den frihetsberövades kontakter eller av något annat viktigt skäl kan kontakt ordnas också med någon annan person som är viktig för den frihetsberövade. En förutsättning för detta är att den frihetsberövades rätt till kontakter inte har begränsats med stöd av 4 kap. i tvångsmedelslagen.

I fråga om övervakning och avbrytande av kontakter samt återkallande av tillstånd till kontakter tillämpas vad som föreskrivs i 2 och 4 §.

Också besök av ett ombud kan på den frihetsberövades eller ombudets begäran ordnas via videolänk. I fråga om övervakning av besöket tillämpas vad som föreskrivs i 3 §.

6 §

Besöksförbud

Om en besökare har konstaterats medföra eller försöka medföra narkotika eller sådana förbjudna ämnen eller föremål som avses i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom. till förvaringslokalen eller äventyra säkerheten eller allvarligt störa ordningen i förvaringslokalen, kan besökaren meddelas ett med hänsyn till omständigheterna skäligt, högst sex månaders förbud att besöka förvaringslokalen (*besöksförbud*). Besöksförbud kan också meddelas, om förutsättningar för meddelande av besöksförbud i förvaringslokalen föreligger enligt 13 kap. 10 § 1 mom. i fängeslagen eller 9 kap. 8 § 1 mom. i häktningslagen. Ett besöksförbud kan förlängas om det fortfarande behövs för att förhindra den verksamhet som ligger till grund för förbudet. Ett besöksförbud kan omfatta ett förbud att träffa en viss frihetsberövad eller vissa frihetsberövade eller ett förbud mot tillträde till en viss förvaringslokal eller vissa förvaringslokaler.

Besöksförbud får inte meddelas nära anhöriga, andra närstående eller den frihetsberövades i 6 kap. 5 § avsedda ombud.

Beslut om besöksförbud ska meddelas skriftligen. Innan ett besöksförbud meddelas ska besökaren och den frihetsberövade i möjligaste mån höras.

7 §

Kontakter med en beskickning

Utländska frihetsberövade har rätt att stå i kontakt med en diplomatisk beskickning eller ett konsulat som företräder hemlandet, om inte kontakterna har begränsats enligt 4 kap. i tvångsmedelslagen.

Försändelser som en frihetsberövad adresserat till en diplomatisk beskickning eller ett konsulat ska vidarebefordras utan dröjsmål.

8 §

Privata samtal

De frihetsberövade ska i möjligaste mån ges tillfälle till privata samtal om personliga frågor med en företrädare för en församling, en medborgarorganisation som bedriver fängelsearbete eller någon annan motsvarande institution.

9 §

Permission av synnerligen viktigt skäl och permission under ledsagning

En frihetsberövad kan beviljas tillstånd att under behövlig bevakning för en kort tid avlägsna sig från förvaringslokalen för att på finskt territorium besöka en svårt sjuk nära anhörig eller annan närstående eller för att närvara vid en nära anhörigs eller annan närståendes begravning eller av något annat motsvarande synnerligen viktigt skäl.

En frihetsberövad kan också beviljas tillstånd att under behövlig bevakning för en kort tid avlägsna sig från förvaringslokalen för att sköta ett brådskande och tvingande ärende.

Beslut om i 1 och 2 mom. avsedd permission ska meddelas skriftligen.

10 §

Beslutanderätt

Direktören för förvaringslokalen beslutar om avlyssning av ett övervakat besök med en teknisk anordning och upptagning vid ett övervakat besök enligt 2 § 2 mom., om besöksförbud samt om tillstånd att avlägsna sig enligt 9 §. Innan ett beslut om tillstånd att avlägsna sig fattas ska i saken höras undersökningsledaren eller någon annan tjänsteman som har fattat beslut om frihetsbegränsande åtgärder.

Chefen för förvaringslokalen beslutar om i 2 § 1 mom. avsedda oövervakade besök, om kontakter via videolänk samt om återkallande av tillstånd till dessa. Beslut om övervakning av besök av ombud fattas av en tjänsteman i bevakningsuppgifter.

Chefen för förvaringslokalen eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman i bevakningsuppgifter beslutar om förvägran och avbrytande av besök.

11 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om permission och besöksförbud samt innehållet i det utfärdas genom förordning av statsrådet.

Polisstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om ordnandet av övervakningen av besök, om de tekniska och konstruktionsmässiga övervakningsarrangemangen i besöksrum samt om hur besök ska ordnas.

8 kap.

Övervakningen och ordningen i förvaringslokaler samt granskning av förvaringslokaler och frihetsberövade

1 §

Övervakningen i förvaringslokalerna

De frihetsberövade och förvaringslokalerna ska övervakas och övervakningen registreras så som syftet med de frihetsberövande åtgärderna, ordningen i förvaringslokalen, förvaringssäkerheten, de frihetsberövades och andras säkerhet, den frihetsberövades grad av berusning och iakttagandet av den frihetsberövades hälsotillstånd samt förhindrandet av brott kräver.

I en förvaringslokal ska det finnas sådana larmsystem och andra tekniska säkerhetssystem som säkerheten kräver.

Om frihetsberövade har placerats i förvaringslokalen, ska minst två personer arbeta i bevakningsuppgifter.

2 §

Behandling av personuppgifter i samband med övervakningen i förvaringslokalerna

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag kan i samband med den övervakning som avses i 1 § och på det sätt som övervakningen förutsätter registreras uppgifter som hänför sig till

- 1) intagning i förvaringslokalen och avlägsnande från förvaringslokalen,
- 2) innehav och användning av egendom,
- 3) nödvändiga anteckningar om hälso- och sjukvård,
- 4) besök och andra kontakter utanför förvaringslokalen,
- 5) säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel,
- 6) teknisk övervakning,

7) basvård och annan daglig verksamhet och andra dagliga företeelser i förvaringslokalen.
Bestämmelser om behandling av personuppgifter i samband med förvaring av frihetsberövade finns i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet.

3 §

Ordningsstadgan för en förvaringslokal samt åtskiljande av undersökningar

En förvaringslokal ska ha en ordningsstadga som innehåller närmare bestämmelser som kompletterar denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och som gäller förvaringslokalens område och vistelse inom det, låsning av lokalerna, avdelningar, hur besök, telefonkontakter och andra kontaktformer, fritidsverksamhet och möjlighet att röka ska ordnas, innehav av egendom samt andra motsvarande enskilda omständigheter som hänför sig till upprätthållandet av ordningen i förvaringslokalen och ordnandet av sysselsättningen.

En polisinspektion ska ha bestämmelser för personalen om de utrymmen i förvaringslokalen som är reserverade särskilt för förundersökningsåtgärder, om förfarandet vid hämtning av frihetsberövade från förvaringslokalen och om begränsningar för andra än tjänstemän i bevakningsuppgifter att röra sig i förvaringslokalen samt andra motsvarande bestämmelser som behövs för att säkerställa att ansvaret för förundersökningen hålls separat från ansvaret att förvara frihetsberövade.

4 §

De frihetsberövades uppförande

En frihetsberövad ska iaktta förvaringslokalens ordningsstadga samt personalens uppmaningar och befallningar. En frihetsberövad ska uppträda sakligt mot personalen i förvaringslokalen samt mot övriga frihetsberövade och andra personer.

5 §

Teknisk övervakning i förvaringslokalerna

Teknisk övervakning kan användas för sådan övervakning på förvaringslokalens område och i dess lokaler som avses i 1 §. Det ska på tillbörligt sätt underrättas om den tekniska övervakningen. Vid genomförandet av övervakningen ska det säkerställas att integriteten hos den som övervakas blir respekterad särskilt i toaletter och tvätttrum samt i lokaler som används för sådan genomsökning av personer som kräver att personen ska klä av sig.

Teknisk övervakning på förvaringslokalens område och i dess allmänna utrymmen omfattar iakttagande och upptagning av bild med en teknisk anordning. Vid elektronisk kommunikation, intensifierad övervakning, observation och observation i isolering kan den tekniska övervakningen omfatta iakttagande och avlyssning med hjälp av en teknisk anordning och annan övervakning i förvaringslokalen med hjälp av teknisk utrustning samt upptagning av bild, ljud och annan information som produceras med hjälp av teknisk utrustning.

I 6 kap. finns bestämmelser om teknisk övervakning vid elektronisk kommunikation. I 7 kap. finns bestämmelser om teknisk övervakning i besöksrum. I 10 kap. finns bestämmelser om teknisk övervakning vid intensifierad övervakning, observation och observation i isolering. I 16 och 17 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) finns bestämmelser om kameraövervakning av arbetstagare.

6 §

Användningsändamålet för upptagningar från teknisk övervakning och radering av dem ur registret

Upptagningar från teknisk övervakning får användas som stöd vid individuell övervakning, för kontroll av att frihetsberövade behandlas och övervakas på ett sakligt sätt samt för utredning av brott som misstänks ha begåtts i en förvaringslokal.

Upptagningar från teknisk övervakning ska raderas senast en månad efter det att upptagningarna upphörde, om det inte är nödvändigt att bevara dem för ett ändamål som anges i 1 mom.

7 §

Granskning av celler och egendom

De frihetsberövades celler och egendom som de innehar och som finns på förvaringslokalens område kan granskas för upprätthållande av ordningen och säkerheten i förvaringslokalen. Bestämmelser om innehav av bruksföremål, pengar och andra betalningsmedel samt annan egendom finns i 4 kap.

8 §

Säkerhetskontroll av frihetsberövade

En frihetsberövad får i förvaringslokalen, på förvaringslokalens område och under transport granskas för att tillgodose säkerheten, trygga ordningen eller skydda egendom (*säkerhetskontroll av frihetsberövade*).

En frihetsberövad kan vid en säkerhetskontroll granskas med hjälp av en metalldetektor, någon annan teknisk anordning, en tränad hund, ytlig undersökning av kläderna eller på något annat motsvarande sätt för att det ska kunna säkerställas att den frihetsberövade inte medför föremål eller ämnen

- 1) med vilka någons säkerhet eller ordningen i förvaringslokalen kan äventyras,
- 2) som särskilt lämpar sig för att skada egendom,
- 3) vars innehav har förbjudits i lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag.

I det syfte som nämns i 1 mom. kan en frihetsberövad åläggas att byta kläder i närvaro av anställda.

9 §

Kroppsvsitation

En frihetsberövad kan kroppsvsiteras, om

1) han eller hon misstänks för innehav av sådana otillåtna föremål eller ämnen som avses i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom., eller

2) kroppsvsitationen är behövlig för att förebygga rymning eller olovligt avvikande från förvaringslokalen, för att avvärja en fara som hotar ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen, på grund av återkomst till förvaringslokalen eller i samband med oövervakade besök.

Kroppsvsitation omfattar undersökning av vad den frihetsberövade har i sina kläder eller annars bär på sig. Kroppsvsitation omfattar även undersökning av den frihetsberövades mun.

10 §

Specialgranskning

I en förvaringslokal, på en avdelning eller i något annat utrymme i en förvaringslokal kan specialgranskning utföras, om det behövs för att avvärja en allvarlig fara som hotar ordningen eller säkerheten eller för att hitta sådana otillåtna föremål eller ämnen som avses i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom.

När en specialgranskning utförs på en avdelning eller i något annat utrymme i förvaringslokalen, får samtliga frihetsberövade som placerats i förvaringslokalen eller som vistas i det undersökta utrymmet kroppsvisiteras.

11 §

Förfarande och protokoll

Kroppsvisitation ska utföras i närvaro av ett vittne. Om kroppsvisitationen kräver att personen ska klä av sig, ska den som utför visitationen och den som är vittne vara av samma kön som den visiterade. När en frihetsberövad befinner sig utanför förvaringslokalen under direkt bevakning av en tjänsteman i bevakningsuppgifter, får kroppsvisitation dock utföras utan närvaro av ett vittne, om saken inte tål uppskov.

Ett beslut om specialgranskning ska vara skriftligt. Den frihetsberövade ska underrättas om grunden för åtgärden.

Protokoll ska föras över kroppsvisitation och specialgranskning. Genomförande av säkerhetskontroll under transport ska antecknas.

12 §

Beslutanderätt

Polischefen vid polisinrättningen fastställer ordningsstadgan för en förvaringslokal. Beslut om övervakning och låsning av lokalerna fattas av polischefen vid polisinrättningen eller, om saken inte tål uppskov, av direktören för förvaringslokalen eller chefen för förvaringslokalen.

Beslut om specialgranskning fattas av direktören för förvaringslokalen.

Chefen för förvaringslokalen eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman i bevakningsuppgifter beslutar om kroppsvisitation av en frihetsberövad enligt 9 §.

En tjänsteman i bevakningsuppgifter beslutar om en frihetsberövads klädsel.

13 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om protokoll över kroppsvisitation och specialgranskning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare föreskrifter om förfarandet vid övervakningen av frihetsberövade och registrering av de uppgifter som avses i 1 och 2 § samt om innehållet i ordningsstadgan för en förvaringslokal meddelas av Polisstyrelsen.

9 kap.

Granskning av andra personer

1 §

Tillträde till en förvaringslokal

Ingen får ges tillträde till en förvaringslokal utan behörigt tillstånd eller skäl.

För tillträde till en förvaringslokal kan ställas som villkor att ytterkläder och medförda föremål ska lämnas i förvar hos polisen på det sätt som polisen bestämmer. För att någon ska få tillträde till förvaringslokalen och få röra sig på förvaringslokalens område kan också ställas som villkor att personen i fråga legitimerar sig. För att någon ska få röra sig på området kan också ställas andra villkor som behövs för upprätthållandet av ordningen eller säkerheten.

Tillträde till förvaringslokalen kan förvägras eller vistelse på förvaringslokalens område förbjudas den som inte iakttar ett åläggande eller villkor som meddelats honom eller henne enligt 2 mom. eller vägrar att genomgå den säkerhetskontroll som avses i 2 §. Den som på grund av berusning, hotfullt beteende eller av någon annan motsvarande anledning kan äventyra ordningen eller säkerheten i förvaringslokalen får inte heller beviljas tillträde till förvaringslokalen. När det gäller förvägran av tillträde för besökare ska dessutom bestämmelserna i 7 kap. 4 § iakttas.

2 §

Säkerhetskontroll på förvaringslokalens område

En person kan i förvaringslokalen eller på förvaringslokalens område granskas för att upprätthålla säkerheten, trygga ordningen eller skydda egendom (*säkerhetskontroll*).

Vid en säkerhetskontroll kan den som anländer till en förvaringslokal eller befinner sig i förvaringslokalen eller på förvaringslokalens område, de föremål som han eller hon medför och det fortskaffningsmedel som han eller hon använder och som befinner sig på förvaringslokalens område granskas med hjälp av en metalldetektor, någon annan teknisk anordning eller en tränad hund, ytlig undersökning av kläderna eller på något annat motsvarande sätt för att det ska kunna säkerställas att personen inte medför föremål eller ämnen

- 1) med vilka någons säkerhet eller ordningen i förvaringslokalen kan äventyras,
- 2) som särskilt lämpar sig för att skada egendom,
- 3) vars innehav har förbjudits i lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av lag.

I det syfte som nämns i 1 mom. kan personen i fråga åläggas att överlämna den medförda egendomen för granskning, om granskningen inte kan utföras på det sätt som avses i 2 mom.

3 §

Kroppsvsitation av besökare

Om det finns grundad anledning till misstanke om försök att överlämna ämnen eller föremål som avses i 2 § 2 mom. vid ett besök hos en frihetsberövad, kan som villkor för besöket ställas att besökaren underkastar sig kroppsvsitation.

Om besökaren vägrar underkasta sig kroppsvsitation, ska bestämmelserna i 7 kap. 4 § iakttas.

Kroppsvsitationen omfattar undersökning av vad besökaren har i sina kläder eller annars på sig.

4 §

Rätt att frånta personer föremål och ämnen

En tjänsteman som utför säkerhetskontroll eller kroppsvsitation har rätt att frånta en person föremål eller ämnen som avses i 2 § 2 mom. och som påträffats vid granskning eller annars.

Föremål och ämnen som fråntagits någon ska tas om hand av polisen eller, om det inte finns något hinder för det enligt lag, återlämnas till den granskade när han eller hon lämnar förvaringslokalen. I fråga om behandlingen av föremål och ämnen som tagits om hand av polisen

iakttas på motsvarande sätt det som i 2 kap. 15 § i polislagen föreskrivs om hantering av omhändertagen egendom.

5 §

Rätt att avlägsna personer från förvaringslokalens område

Den som vägrar underkasta sig säkerhetskontroll eller inte iakttar en uppmaning att lämna förvaringslokalen enligt 1 § 3 mom. eller 7 kap. 4 § kan avlägsnas från förvaringslokalen eller förvaringslokalens område. Den som avlägsnas ska underrättas om grunden för åtgärden.

6 §

Gripande

Direktören för förvaringslokalen och en tjänsteman i bevakningsuppgifter har rätt att gripa en person som befinner sig i förvaringslokalen eller på polisstationen eller på dess område, om gripandet är nödvändigt för att avvärja en fara som hotar en person eller egendom eller för att förhindra eller utreda ett brott.

En tjänsteman i bevakningsuppgifter har i förvaringslokalen eller på polisstationen eller på dess område eller i samband med en transport i anslutning till bevakningsuppgiften rätt att gripa en efterlyst person som enligt en behörig myndighets efterlysning ska häktas eller tas i förvar.

Den som grips ska underrättas om grunden för åtgärden. Den gripne ska utan dröjsmål överlämnas till polisen. Gripandet ska protokollföras.

7 §

Förfarandet vid säkerhetskontroll och kroppsvisitation

Säkerhetskontroll och kroppsvisitation ska utföras finkänsligt. Granskningen får inte orsaka onödig olägenhet för den som granskas eller skada på egendom.

Den granskade ska underrättas om grunden för säkerhetskontrollen eller kroppsvisitationen. Vid kroppsvisitation ska ett vittne vara närvarande. Om kroppsvisitationen kräver att personen ska klä av sig, ska den utföras i ett särskilt utrymme och den som utför visitationen och den som är vittne ska vara av samma kön som den visiterade.

Protokoll ska föras över kroppsvisitation.

8 §

Beslutanderätt

Chefen för förvaringslokalen eller, om saken inte tål uppskov, en tjänsteman i bevakningsuppgifter beslutar om kroppsvisitation av besökare, om säkerhetskontroll av besökare på förvaringslokalens område, om förvägran av besökares tillträde till förvaringslokalen och om avlägsnande av besökare från förvaringslokalens område.

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om protokoll över kroppsvisitation, antecknande av beslut om avlägsnande från förvaringslokalens område och antecknande om gripande utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 kap.

Säkerhetsåtgärder och användning av maktmedel

1 §

Säkerhetsåtgärder

Säkerhetsåtgärder är i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel användning av fängsel, intensifierad övervakning, observation samt observation i isolering.

I stället för säkerhetsåtgärder ska i första hand andra medel än sådana som begränsar friheten användas för att lugna den frihetsberövade eller för att förhindra ett brott eller en händelse som orsakar fara.

Bestämmelser om begränsning av frihetsberövades kontakter finns i 4 kap. i tvångsmedelslagen.

2 §

Användning av fängsel

Rörelse- och handlingsfriheten för en frihetsberövad får begränsas med handbojor, knippförband av plast, skydd som hindrar en person från att spotta eller andra motsvarande medel, om det är nödvändigt för att

- 1) förhindra rymning under transport,
- 2) tygla sådant våldsamt uppträdande som inte kan förhindras på något annat sätt och som kan äventyra den frihetsberövades eller någon annans säkerhet eller orsaka betydande skada på egendom, eller
- 3) avvärja överhängande risk för våld.

En begränsning av rörelse- och handlingsfriheten får inte fortgå längre än nödvändigt. Begränsningen får inte orsaka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta. Om fängsel används med stöd av 1 mom. 2 punkten, ska i möjligaste mån en läkare höras. När den frihetsberövade ska höras inför domstol, ska fängslen avlägsnas, om inte rättens ordförande på grund av den frihetsberövades våldsamma uppträdande eller någon annan motsvarande orsak bestämmer annorlunda. Fängslen ska också avlägsnas om det är nödvändigt för att en medicinsk åtgärd ska kunna vidtas.

3 §

Intensifierad övervakning

För iakttagande av hälsotillståndet hos och tryggande av säkerheten för en person som berövat sin frihet med stöd av 2 kap. 2, 5, 9 eller 10 § i polislagen kan personen placeras i en lokal där han eller hon kan observeras kontinuerligt eller tidvis med hjälp av sådan teknisk övervakning som avses i 8 kap. 5 §.

Andra frihetsberövade än sådana frihetsberövade som avses i 1 mom. får i högst 24 timmar från frihetsberövandets början placeras i en lokal där han eller hon kan observeras kontinuerligt eller tidvis med hjälp av teknisk övervakning, om det är nödvändigt för att iaktta hälsotillståndet hos eller trygga säkerheten för den frihetsberövade.

4 §

Observation

En frihetsberövad får placeras i ett rum eller en cell där han eller hon kan observeras dygnet runt med hjälp av teknisk utrustning eller på något annat sätt, om det är nödvändigt för att

- 1) iaktta hälsotillståndet hos och trygga säkerheten för den frihetsberövade på grund av berusning eller abstinenssymtom efter användning av berusningsmedel,
- 2) förhindra självmord eller självdestruktivt beteende,
- 3) tygla sådant våldsamt uppträdande som inte kan förhindras på något annat sätt och som kan äventyra den frihetsberövades eller någon annans säkerhet eller orsaka betydande skada på egendom,
- 4) hindra den frihetsberövade från att orsaka fortsatt betydande störning, om störningen orsakar skada eller olägenhet för andra frihetsberövade.

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska utan dröjsmål underrättas om att en frihetsberövad har ställts under observation, om detta har gjorts av någon annan orsak än enbart enligt 1 mom. 4 punkten. En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt undersöka den frihetsberövades hälsotillstånd. Den frihetsberövade ska noggrant iakttas genom teknisk övervakning och på annat sätt.

Observationen får inte fortgå längre än nödvändigt och inte överskrida sju dygn. Observationen får dock fortgå, om det är nödvändigt av skäl som avses i 1 mom. Observationen ska omprövas minst var sjunde dag.

Den i 1 mom. 4 punkten avsedda observationen får inte fortgå längre än 24 timmar.

5 §

Observation i isolering

Om det finns grundad anledning att misstänka att en frihetsberövad under vistelsen i förvaringslokalen eller vid ankomsten till förvaringslokalen har förbjudna ämnen eller föremål som avses i 4 kap. 1 § 1 eller 2 mom. i sin kropp, får den frihetsberövade placeras i ett rum eller en cell där det med hjälp av teknisk utrustning eller på något annat sätt dygnet runt är möjligt att observera och övervaka den frihetsberövade och hur de förbjudna ämnena eller föremålen lämnar hans eller hennes kropp. Då kan man också kräva att den frihetsberövade använder särskild observationsklädsel. En frihetsberövad som använder observationsklädsel ska på begäran utan dröjsmål ges tillträde till toalett.

Observation i isolering får fortgå tills de förbjudna ämnena eller föremålen har lämnat den frihetsberövades kropp eller tills det inte längre finns någon annan orsak till isoleringen. Observation i isolering får dock inte fortgå längre än sex dygn. Observationen i isolering ska avbrytas, om den äventyrar den frihetsberövades hälsa. Om det vid en i 8 kap. i tvångsmedelslagen, 18 kap. i fängelselagen eller 11 kap. i häktningsslagen avsedd kroppsbesiktning har upptäckts att den frihetsberövade har ämnen eller föremål som avses i 1 mom. i kroppen, får tiden för observation i isolering förlängas också efter den maximala tiden på sex dygn, dock med ytterligare högst tre dygn.

En yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska utan dröjsmål underrättas om att en frihetsberövad har ställts under observation i isolering. En läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården ska så snart som möjligt undersöka hälsotillståndet hos den frihetsberövade som ställts under observation i isolering. Den frihetsberövade ska noggrant iakttas genom teknisk övervakning och på annat sätt.

6 §

Användning av maktmedel

En tjänsteman i bevakningsuppgifter har vid utförande av tjänsteuppdrag rätt att i en förvaringslokal, på dess område och i dess omedelbara närhet, under transport av frihetsberövade samt vid andra övervakade besök utanför förvaringslokalen använda maktmedel för att

1) förhindra att en frihetsberövad rymmer eller avlägsnar sig olovligt, för att bryta motstånd och för att vidta de övervaknings-, gransknings- och säkerhetsåtgärder som avses i 8 och 10 kap.,

2) förhindra tillträde till förvaringslokalen, omhändertaga föremål och varor samt avlägsna någon från förvaringslokalen eller dess område samt för att gripa personer enligt 9 kap.,

3) förhindra olovligt tillträde, avlägsna ett hinder eller stoppa ett fortskaffningsmedel, när det finns fara för ett brott mot liv eller hälsa eller någon annan gärning eller händelse som kan äventyra någons hälsa.

Maktmedlen ska vara behövliga och försvarbara med hänsyn till omständigheterna. När försvarbarheten bedöms, ska hänsyn tas till hur viktigt och brådskande uppdraget är, hur farligt motståndet är, de tillgängliga resurserna samt andra omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen. Maktmedelsredskap får bäras och användas endast av tjänstemän som fått behörig utbildning.

En tjänsteman i bevakningsuppgifter har i tjänsteuppdrag dessutom rätt till nödvärn i enlighet med 4 kap. 4 § i strafflagen. Vid bedömningen av om nödvärn kan försvaras ska de krav beaktas som kan ställas på tjänstemannen i bevakningsuppgifter med beaktande av dennes utbildning och erfarenhet.

Den som på begäran eller med samtycke av den tjänsteman som avses i 1 mom. tillfälligt bistår denne i en situation där det är nödvändigt att anlita utomstående för att använda maktmedel för att utföra ett synnerligen viktigt och brådskande tjänsteuppdrag som avses i denna paragraf har rätt att under tjänstemannens uppsikt använda de nödvändiga maktmedel som med hänsyn till omständigheterna kan anses försvarbara.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § i strafflagen samt om excess i nödvärn i 4 kap. 4 § 2 mom. och 7 § i strafflagen.

Bestämmelser om en polismans rätt att använda maktmedel finns dessutom i polislagen.

7 §

Beredskap för och varning om användning av maktmedel

Den som utför ett tjänsteuppdrag och har anledning att befara motstånd eller ett obehörigt angrepp enligt 4 kap. 4 § 1 mom. i strafflagen ska på ett lämpligt och ändamålsenligt sätt bereda sig på användning av maktmedel.

En person som är föremål för ett tjänsteuppdrag ska varnas för risken att bli utsatt för maktmedel, om det är möjligt och ändamålsenligt att varna denne. Varningen ska ges på ett för ändamålet lämpligt och begripligt sätt.

8 §

Användning av skjutvapen

Skjutvapen får användas endast när det är fråga om att stoppa en persons verksamhet som orsakar direkt och allvarlig fara för någon annans liv eller hälsa och det inte finns något lindrigare sätt att stoppa verksamheten. Skjutvapen får dessutom användas i brådskande och viktiga uppdrag för att avlägsna föremål, djur eller motsvarande hinder.

Med användning av skjutvapen avses varning för användning av ett skjutvapen som avses i 2 § i skjutvapenlagen (1/1998), hot om användning av skjutvapen och avlossande av skott. Det betraktas inte som användning av skjutvapen att ta fram ett skjutvapen och göra det skjutklart.

Beslut om vapenhot och avlossande av skott ska fattas av en polisman som hör till befälet, om detta är möjligt med beaktande av hur brådskande situationen är.

9 §

Bestämmelser om förfarandet vid säkerhetsåtgärder

Ett beslut om att ställa en frihetsberövad under observation och observation i isolering ska meddelas skriftligen. Den frihetsberövade ska underrättas om grunderna för åtgärden.

När beslut om användning av fängsel enligt 2 § 1 mom. 2 eller 3 punkten, om ställande under intensifierad övervakning enligt 3 § 2 mom., om ställande under observation enligt 4 § eller om ställande under observation i isolering enligt 5 § fattas, ska orsaken till och varaktigheten av åtgärden antecknas.

10 §

Beslutanderätt i samband med säkerhetsåtgärder

Beslut om ställande under observation, om ställande under intensifierad övervakning enligt 3 § 2 mom. och om användning av fängsel på frihetsberövade som intagits i en förvaringslokal fattas av chefen för förvaringslokalen eller, om saken inte tål uppskov, av en tjänsteman i bevakningsuppgifter.

Beslut om sådan intensifierad övervakning som avses i 3 § 1 mom. fattas av en tjänsteman i bevakningsuppgifter.

Beslut om ställande under observation i isolering fattas av direktören för förvaringslokalen eller, om saken inte tål uppskov, av chefen för förvaringslokalen.

11 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställighet av observation och observation i isolering, om fängslan, om maktmedelsredskap och om antecknande av beslut som avses i 9 § utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om definitioner av användningen av maktmedel, utbildning i användningen av maktmedel, träning i och uppföljning av användningen av maktmedel, rätt att bära maktmedelsredskap, förvaring av maktmedelsredskap och övervakning av användningen av maktmedel utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

11 kap.

Transport av frihetsberövade

1 §

Transportmedel

Transportmedel som är lämpliga för ändamålet och utrustade med behövliga säkerhetsanordningar ska användas vid transport.

De frihetsberövade ska utan omotiverat dröjsmål kunna kontakta den myndighet som övervakar transporten.

2 §

Tiden för transport

Transport av frihetsberövade ska skötas utan omotiverat dröjsmål.
Transporten ska ordnas så att transporttiden som helhet betraktad inte blir oskäligt lång med beaktande av orsaken till transporten, transportsträckan och den transporterades hälsotillstånd.

3 §

Avskildhet vid transport

Om ett allmänt fortskaffningsmedel används vid transport, ska den som transporteras om möjligt hållas avskild från andra passagerare. En frihetsberövad som inte fyllt 18 år ska hållas avskild från vuxna frihetsberövade, om det inte står i hans eller hennes intresse att man handlar annorlunda. En frihetsberövad som avtjänar ett fängelsestraff ska hållas avskild från andra frihetsberövade.

En frihetsberövad ska också hållas avskild från andra frihetsberövade, om den frihetsberövades eller någon annans säkerhet, brottsutredningen eller andra motsvarande skäl kräver det.

4 §

Behandlingen av de frihetsberövade under transport

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i denna lag får de frihetsberövades rätt till vistelse utomhus, innehav och användning av egendom samt rätt till besök och användning av telefon begränsas under transporten oavsett grunden för frihetsberövandet, om det är särskilt svårt att tillgodose dessa rättigheter under transporten.

Transporten ska om möjligt ordnas så att den inte väcker uppmärksamhet.

Den frihetsberövade får inte under transporten ta emot pengar, ämnen eller föremål av utomstående personer. Försändelser med pengar, ämnen eller varor som riktats till den frihetsberövade kan tas för förvaring av den tjänsteman som svarar för transporten, om det med tanke på egenskaperna hos egendomen och annars av särskilda skäl är motiverat.

12 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

1 §

Anmälan om en frihetsberövads hälsotillstånd och om att den frihetsberövade avlidit

Anmälningar om frihetsberövades hälsotillstånd ska göras i enlighet med lagen om patientens ställning och rättigheter.

Om en frihetsberövad avlider, ska anmälan lämnas till behöriga myndigheter samt till nära anhöriga, andra närstående eller den som den frihetsberövade utsett.

2 §

Anmälan om att en frihetsberövad frigetts eller avlägsnat sig från förvaringslokalen

Anmälan om att en frihetsberövad frigetts eller avlägsnat sig från förvaringslokalen får lämnas till målsäganden eller någon annan person, om det på grund av den frihetsberövades beteende eller av denne framförda hotelser finns grundad anledning att misstänka att den frihetsberövade gör sig skyldig till ett brott som riktar sig mot någondera av de ovannämndas liv, hälsa eller frihet eller mot en sådan persons liv, hälsa eller frihet som står någondera av dem nära. Om den frihetsberövade har meddelats besöksförbud enligt lagen om besöksförbud (898/1998) eller en skyddsåtgärd som anmälts till informationssystemet för polisärenden med stöd av 4 § i lagen om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor (227/2015), kan anmälan också göras till den som förbudet eller åtgärden avses skydda.

En målsägande som på det sätt som avses i 4 kap. 19 § i förundersökningslagen har meddelat att han eller hon vill få en anmälan om att en häktad som har häktats på grund av våldtäkt, grov våldtäkt, tvingande till sexuell handling, sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av barn, grovt sexuellt utnyttjande av barn, grov våldtäkt mot barn, dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa, grovt hemfridsbrott, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan, förberedelse till tagande av gisslan, olaga förföljelse, grovt rån eller förberedelse till grovt rån, eller försök till eller medverkan till ett sådant brott, har frigetts eller rymt ska utan ogrundat dröjsmål få en sådan anmälan. För att anmälan ska få göras krävs det att detta inte bedöms äventyra den häktades liv eller hälsa.

Anmälan enligt denna paragraf ska göras finkänsligt. Målsäganden eller någon annan som hotas och som avses i denna paragraf får inte underrättas mot deras uttryckliga vilja.

3 §

Lämnande av uppgifter till den enhet som utför sinnesundersökning

Polisen har rätt att till den enhet som utför sinnesundersökning lämna sådana uppgifter om frihetsberövade som är nödvändiga för genomförandet av undersökningen.

4 §

Anmälan om och förfarande vid person- och egendomsskada

En tjänsteman i bevakningsuppgifter ska utan dröjsmål underrätta sin förman om person- eller egendomsskador som uppkommit vid utförandet av tjänsteuppdrag, om skadorna inte är att anses såsom ringa. I fråga om person- och egendomsskador ska förfaras enligt 8 kap. 6 § i polislagen.

5 §

Beslutanderätt

Beslut om anmälningar och lämnande av upplysningar enligt 1–3 mom. fattas av en undersökningsledare.

13 kap.

Ändringssökande

1 §

Beslut i vilka ändring får sökas

En frihetsberövad får begära omprövning av eller anföra besvär över ett beslut som gäller

- 1) användning av egna kläder enligt 3 kap. 2 § eller avvikelser från den normala kosten enligt 3 kap. 4 §,
- 2) förvägran av innehav av egendom i förvaringslokalen enligt 4 kap. 1 § 1–3 mom. samt användning av pengar och andra betalningsmedel enligt 4 kap. 4 §,
- 3) förvägran av överföring för temporär vård utanför förvaringslokalen enligt 5 kap. 2 §,
- 4) kvarhållande av brev eller postförsändelser enligt 6 kap. 6 §,
- 5) besöksförbud enligt 7 kap. 6 § och tillstånd att avlägsna sig av synnerligen viktigt skäl enligt 7 kap. 9 § 1 mom.,
- 6) placering under observation enligt 10 kap. 4 § 1 mom. 1–3 punkten eller observation i isolering enligt 10 kap. 5 §,
- 7) andra beslut som avses i 6 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) och som fattats med stöd av denna lag, om inte sökande av ändring har förbjudits med stöd av 2 § i detta kapitel.

Besökaren till en frihetsberövad får begära omprövning av och anföra besvär över ett beslut om besöksförbud enligt 7 kap. 6 §. Den som sänder ett brev till en frihetsberövad eller är mottagare av ett brev från en frihetsberövad får begära omprövning av och anföra besvär över ett beslut om kvarhållande av brevet eller postförsändelsen enligt 6 kap. 6 §.

2 §

Förbud mot att söka ändring

En frihetsberövad får inte begära omprövning av eller anföra besvär över ett beslut som gäller

- 1) placering i förvaringslokalen enligt 3 kap. 1 §, förflyttning till en annan förvaringslokal enligt 3 kap. 8 § eller tillåtelse för en frihetsberövad att avlägsna sig från förvaringslokalen för att höras hos någon annan myndighet än en domstol enligt 3 kap. 10 § 2 mom.,
- 2) mottagning av varor som har sitt ursprung utanför förvaringslokalen enligt 4 kap. 5 §,
- 3) läsning av brev, andra postförsändelser eller meddelanden enligt 6 kap. 2 §, avlyssning och inspelning av telefonsamtal enligt 6 kap. 8 § eller tillstånd till användning av e-post eller av internet enligt 6 kap. 9 §,
- 4) besök utan övervakning enligt 7 kap. 2 §, kontakter enligt 7 kap. 5 § och tillstånd att avlägsna sig enligt 7 kap. 9 § 2 mom.,
- 5) intensifierad övervakning enligt 10 kap. 3 § eller placering under observation enligt 10 kap. 4 § 1 mom. 4 punkten.

3 §

Begäran om omprövning

Begäran om omprövning av ett beslut ska framställas skriftligen inom en vecka från det att beslutet tillsammans med anvisningar om hur man begär omprövning har delgetts den frihetsberövade. Begäran om omprövning ska lämnas till den myndighet som fattat beslutet.

Polischefen vid polisinrättningen avgör begäran om omprövning.

Bestämmelserna i förvaltningslagen gäller i övrigt vid behandlingen av begäran om omprövning.

4 §

Anförande och behandling av besvär

Besvär över ett omprövningsbeslut ska anföras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. I fråga om anförande av besvär gäller i övrigt vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Vid behandlingen av besvär är förvaltningsdomstolen domför med en ledamot.

Ett besvärssärende ska behandlas skyndsamt, om det inte gäller ett beslut enligt 1 § i fråga om vilket frihetsberövandet har upphört. I fråga om behandlingen av ärenden gäller i övrigt vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

5 §

Hur begäran om omprövning och besvär påverkar verkställigheten

Begäran om omprövning eller anförande av besvär avbryter inte verkställigheten av beslut enligt 1 §, om inte polischefen vid den polisinrättning som behandlar begäran om omprövning eller den förvaltningsdomstol som behandlar besvärerna beslutar något annat.

I förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller förbud mot eller avbrytande av verkställighet får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

6 §

Rättshjälp

Vid behandling av ärenden som avses i 1 § kan den frihetsberövade beviljas rättshjälp så som föreskrivs i rättshjälplagen (257/2002). Den frihetsberövade behöver inte lägga fram en sådan utredning om sina ekonomiska förhållanden som avses i 10 § 1 mom. i rättshjälplagen. Om ärendet är under behandling vid domstol, fattar domstolen beslut om beviljandet av rättshjälp.

7 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om framställning och behandling av en omprövningsbegäran får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) och lagen om behandling av berusade (461/1973).

2.

Lag

om ändring av 2 kap. 1 och 4 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 2 kap. 1 och 4 § som följer:

2 kap.

Gripande, anhållande och häktning

1 §

Polismans och tjänsteman i bevakningsuppgifters rätt att gripa

En polisman får för utredning av ett brott gripa den som är misstänkt för brottet, om denne anträffas på bar gärning eller flyende fot.

En polisman får också gripa den som är misstänkt för brott och som enligt beslut ska anhållas eller häktas. En polisman får dessutom under tiden för huvudförhandling eller beslutsprövning i domstol gripa en svarande vars häktning begärts i samband med dom, om det behövs för att förhindra att svaranden avlägsnar sig. Vad som i detta moment föreskrivs om en polismans rätt att gripa gäller även sådana i 1 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) avsedda tjänstemän i bevakningsuppgifter som utför tjänsteuppdrag.

Finns det förutsättningar för anhållande, får en polisman gripa den misstänkte även utan ett förordnande om detta, om anhållandet annars kan äventyras. Polismannen ska utan dröjsmål anmäla gripandet till en anhållningsberättigad tjänsteman. Denne ska inom 24 timmar efter gripandet besluta om den gripne ska frigges eller anhållas. Om gripandet varar i mer än 12 timmar måste det finnas förutsättningar för anhållande.

4 §

Underrättelse om gripande

Den som har gripits ska utan dröjsmål informeras om orsaken till gripandet.

Bestämmelser om underrättelse om gripandet till den gripnes närstående eller någon annan finns i 2 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) 6 § som följer:

6 §

Innehållet i personuppgifter som behandlas i undersöknings- och övervakningsuppgifter

Polisen får i fråga om personer som avses i 5 § utöver de grundläggande personuppgifter som avses i 4 § behandla följande personuppgifter:

1) specificeringar, beskrivningar och klassificeringar i anknytning till polisens uppgifter, åtgärder och händelser,

2) signalementsuppgifter för fastställande av identiteten, inklusive finger-, hand- och fotavtryck, handstils-, röst- och luktprov, DNA-profil, ansiktsbild och andra biometriska uppgifter; för att personer som anmälts försvunna ska kunna hittas och för att okända avlidna ska kunna identifieras får uppgifter om nära släktingar behandlas endast med samtycke från den som uppgifterna gäller,

3) uppgifter för att trygga säkerheten för en person som är föremål för en åtgärd eller en myndighets säkerhet i arbetet om en persons hälsotillstånd och hur hälsotillståndet följs eller om personens vård, om ett övervakningsobjekts eller en persons farlighet eller oberäknelighet samt uppgifter som beskriver eller är avsedda att beskriva en brottslig gärning, ett straff eller någon annan påföljd för brott,

4) identifieringsuppgift om avgörande av åklagare eller domstol och uppgift om någon har dömts till straff, om det fattats beslut om åtalseftergift eller domseftergift, om ett åtal förkastats, lämnats utan prövning eller avskrivits samt uppgift om ett avgörandes laga kraft,

5) uppgifter enligt 8 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) som behandlas i samband med övervakningen i förvaringslokalerna.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 17 kap. 63 § i rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättegångsbalken (4/1734) 17 kap. 63 §, sådan den lyder i lag 732/2015, som följer:

17 kap.

Om bevisning

63 §

Om ett vittne obehörigen vägrar avge vittnesmål, ska domstolen vid vite förelägga vittnet att fullgöra sin skyldighet. Om vittnet vägrar iaktta domstolens föreläggande, ska domstolen döma ut vitet. Om vittnet fortfarande vägrar iaktta förelägget, kan domstolen med beaktande av ärendets natur, vittnesberättelsens betydelse för avgörandet av målet, vittnets personliga förhållanden och övriga omständigheter genom påtryckningshäktning ålägga vittnet att fullgöra sin skyldighet.

Vittnet får inte hållas i påtryckningshäkte längre än vad som är nödvändigt för att fullgöra skyldigheten att vittna och inte mer än högst sex månader. Påtryckningshäktningen får dock inte vara längre än den tid som målet är anhängigt i domstolen i fråga. Om vittnet samtycker till att vittna, ska handläggningen av målet fortsätta så snart som möjligt.

Domstolen ska minst varannan vecka på nytt behandla frågan om påtryckningshäktningen ska fortsätta. Den som berövats sin frihet ska höras personligen om huruvida han eller hon samtycker till att vittna. Vid handläggningen av ärendet iakttas i övrigt i tillämpliga delar 3 kap. i tvångsmedelslagen.

På ett vittne som är föremål för påtryckningshäktning tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) med beaktande av grunden för frihetsberövandet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om utredande av dödsorsak

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utredande av dödsorsak (459/1973) 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 832/2011, som följer:

7 §

För utredande av dödsorsak ska polisen verkställa undersökning,

1) då det inte är känt att döden förorsakats av sjukdom, eller då den avlidne inte under sin sista sjukdom behandlats av läkare,

2) då döden förorsakats av brott, olycksfall, självmord, förgiftning, yrkessjukdom eller vård-åtgärd eller då det finns anledning att befara att döden föranletts av någon sådan orsak, eller

3) då dödsfallet annars inträffat överraskande.

Vid undersökningen ska läkares bistånd vid behov anlitas.

Polisen ska underrätta åklagaren om ett dödsfall som har inträffat när en person har befunnit sig i en förvaringslokal som avses i 1 kap. 2 § 5 punkten i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) eller annars frihetsberövad under polisens tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

6.

Lag

om ändring av 27 § i territorialövervakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i territorialövervakningslagen (755/2000) 27 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna
846/2006 och 842/2011, som följer:

27 §

Utredning av identiteten och gripande av en person

Territorialövervakningsmyndigheten har när den utför en i denna lag avsedd enskild uppgift rätt att av var och en få uppgifter om namn, personbeteckning eller, om sådan saknas, födelse- datum och medborgarskap samt om den plats där personen i fråga är anträffbar.

En i 23 § 1 mom. avsedd territorialövervakningsmyndighet har rätt att gripa den

1) som vägrar att lämna uppgifter som avses i 1 mom. eller lämnar uppgifter som sannolikt är oriktiga, eller

2) vars gripande är nödvändigt i syfte att förhindra eller utreda fortsatt territoriekränkning.

Den som gripits ska omedelbart frigges när de behövliga uppgifterna enligt 2 mom. 1 punkten har erhållits eller syftet enligt 2 mom. 2 punkten uppnåtts. Den som gripits ska dock frigges senast 24 timmar efter gripandet, om den gripne inte anhålls så som anges i tvångsmedelslagen (806/2011).

Den gripne ska genast underrättas om orsaken till gripandet. I fråga om behandlingen av personer som gripits med stöd av denna lag iakttas vad som föreskrivs i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

7.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter (116/2002) 1 §, sådan den lyder i lag 814/2015, som följer:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att ordna bemötandet av utlänningar som tagits i förvar med stöd av 121 och 122 § i utlänningslagen (301/2004) i förvarsenheter som reserverats särskilt för detta ändamål.

På förvarsenheternas verksamhet tillämpas lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011).

På utlänningar som placerats i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler tillämpas i första hand denna lag. Lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) tillämpas dock till den del det är nödvändigt med beaktande av ordningen och säkerheten i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 35 d och 61 § i gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 35 d och 61 §, sådana de lyder, 35 d § i lag 749/2014 och 61 § i lagarna 843/2006, 1150/2010 och 749/2014, som följer:

35 d §

Användning av fängsel

Rörelse- och handlingsfriheten för en person som är föremål för tjänsteuppdrag får begränsas med handbojor, plastfängsel eller på något annat motsvarande sätt, om det är nödvändigt för att i samband med tjänsteuppdraget förhindra rymning, tygla våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

Begränsning av rörelse- och handlingsfriheten får inte fortgå längre än nödvändigt. Begränsningen får inte orsaka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödigt smärta.

På användningen av fängsel på gripna som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet tillämpas 10 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

61 §

Tillämpliga bestämmelser vid behandling av personer som berövats sin frihet

På behandlingen av personer som berövats sin frihet tillämpas inom gränsbevakningsväsendet, om inte något annat föreskrivs nedan, bestämmelserna i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen.

Bestämmelserna om polisen i den lag som nämns i 1 mom. gäller gränsbevakningsväsendet i fråga om personer som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet. Vad som i nämnda lag föreskrivs om polismän eller väktare gäller gränsbevakningsmän vid gränsbevakningsväsendet. Vad som i lagen i fråga föreskrivs om direktören för en förvaringslokal eller en av direktören förordnad anhållningsberättigad tjänsteman eller chefen för en förvaringslokal gäller chefen för en förvaringslokal vid gränsbevakningsväsendet.

Med undantag av vad som föreskrivs i

1) 8 kap. 12 § i den lag som nämns i 1 mom. ska den behöriga förvaltningsenheten fastställa ordningsstadgan för en förvaringslokal som administreras av gränsbevakningsväsendet samt fatta beslut om övervakning och låsning av lokalerna,

2) 13 kap. 3 § 2 mom. i den lag som nämns i 1 mom. ska chefen för en förvaltningsenhet eller en gränsbevakningsman med minst kaptens eller kaptenlöjtnants grad som vid förvaltningsenheten skriftligen förordnats att sköta uppdraget fatta beslut om omprövningsbegäran,

3) 1 kap. 7 § i den lag som nämns i 1 mom. ska en anhållningsberättigad tjänsteman vid den berörda förvaltningsenheten utses till chef för förvaringslokalen.

Vid behandlingen av utlänningar som tagits i förvar ska iaktas vad som föreskrivs i 123 § i utlänningslagen (301/2004). Bestämmelser om gripande som hänför sig till militär disciplin och om verkställighet av straff finns i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

9.

Lag

om ändring av 22 b § i lagen om försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försvarsmakten (551/2007) 22 b §, sådan den lyder i lag 197/2017, som följer:

22 b §

Befogenheter vid skyddande av immuniteten vid transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar

En säkerhetsman har rätt att i den omedelbara närheten av en transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar spärra av, stänga eller utrymma en plats eller ett område som är i allmän användning eller förbjuda eller begränsa vistelse där, om det är nödvändigt för att skydda de särskilda tillgångarnas immunitet, såvida inte en polisman som hör till befälet eller polisens fältchef begränsar den rätten.

Vid utförande av säkerhetsuppgifter som gäller transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar har säkerhetsmannen rätt att avlägsna en person från en plats, om det utifrån personens hotelser eller övriga uppträdande finns grundad anledning att anta eller utifrån personens tidigare uppträdande är sannolikt att denne kommer att göra sig skyldig till ett brott som riktas mot försvarsmaktens särskilda tillgångar. En polisman som hör till befälet eller polisens fältchef har rätt att begränsa de befogenheter som avses i detta moment.

En person kan gripas om det sannolikt är en otillräcklig åtgärd att avlägsna personen från platsen och det brott som riktas mot försvarsmaktens särskilda tillgångar inte annars kan förhindras eller störningen eller faran annars undanröjas. Gripandet ska omedelbart meddelas till en polisman som hör till befälet eller till polisens fältchef och den gripne ska utan dröjsmål överlämnas till polisen.

På behandlingen av personer som gripits med stöd av 3 mom. tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

10.

Lag

om ändring av 4 kap. 11 och 19 § i förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förundersökningslagen (805/2011) 4 kap. 11 och 19 §, av dem 19 § sådan den lyder
i lag 10/2016, som följer:

4 kap.

Förundersökningsprinciperna och rättigheterna för dem som deltar i förundersökning

11 §

En misstänkts rätt att hålla kontakt med sitt biträde

Den som har gripits, anhållits eller häktats som misstänkt för brott har rätt att hålla kontakt med sitt biträde genom besök, brev och telefonsamtal så som anges närmare i häktningslagen (768/2005) och lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Förundersökningsmyndigheten ska se till att kontakterna mellan den misstänkte och biträdet kan skötas konfidentiellt.

19 §

Underrättelse om rätten att få en anmälan om frigivning av en fånge eller en häktad

Om utredningen gäller våldtäkt, grov våldtäkt, tvingande till sexuell handling, sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av barn, grovt sexuellt utnyttjande av barn, grov våldtäkt mot barn, dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa, grovt hemfridsbrott, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan, förberedelse till tagande av gisslan, olaga förföljelse, grovt rån eller förberedelse till grovt rån, eller försök till eller medverkan till ett sådant brott, ska förundersökningsmyndigheten utan ogrundat dröjsmål underrätta målsäganden om rätten att enligt 19 kap. 4 § 2 mom. i fängeslagen (767/2005), 16 kap. 1 § 2 mom. i häktningslagen och 12 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen få en anmälan om att en fånge eller en häktad har frigetts eller avlägsnat sig från fängelset eller någon annan förvaringslokal.

Om målsäganden vill få en anmälan enligt 1 mom., ska målsäganden underrätta förundersökningsmyndigheten eller åklagaren om detta. Målsäganden ska uppge behövliga kontaktuppgifter för att anmälan ska kunna lämnas. Förundersökningsmyndigheten eller åklagaren ska underrätta domstolen om målsägandens begäran.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 2 kap. 2 och 20 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 2 kap. 2 och 20 § som följer:

2 kap.

Allmänna befogenheter

2 §

Gripande av en person för att skydda denne

En polisman har rätt att gripa en person för att skydda denne för en allvarlig fara som utgör en överhängande risk för personens liv, fysiska integritet, säkerhet eller hälsa, om personen är oförmögen att ta vara på sig själv och faran inte annars kan avvärjas eller personen omhändertas på annat sätt.

Om den som har gripits enligt 1 mom. är under 18 år ska denne utan dröjsmål överlämnas till sin vårdnadshavare eller, om detta inte är möjligt, till en barnskyddsmyndighet. Andra gripna ska frigges så snart behovet av omhändertagande har upphört, dock senast 24 timmar efter gripandet. En person som inte har frigetts före klockan 20 får dock hållas kvar till klockan 8 nästa morgon, om detta är särskilt angeläget för att skydda personens liv eller hälsa och denne saknar bostad eller nattlogi eller om det är särskilt angeläget av någon annan motsvarande orsak.

I 3 kap. 11 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) föreskrivs det om placering av berusade. I mentalvårdslagen (1116/1990) föreskrivs det om hur personer som befinner sig i ett uppenbart förvirrat sinnestillstånd ska föras till vård och om annan handräckning i ärenden som gäller sådana personer.

20 §

Användning av fängsel

Rörelse- och handlingsfriheten för en person som är föremål för tjänsteuppdrag får begränsas med handbojor, plastfängsel, skydd som hindrar en person från att spotta eller på något annat motsvarande sätt, om det är nödvändigt för att i samband med tjänsteuppdraget förhindra rymning, tygla våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

En begränsning av rörelse- och handlingsfriheten får inte fortgå längre än nödvändigt. Begränsningen får inte orsaka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta.

I 10 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen föreskrivs det om användning av fängsel på frihetsberövade som hålls i förvar hos polisen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014)
18 § som följer:

18 §

Förvaring och bemötande av gripna, anhållna eller häktade personer

Gripna, anhållna eller häktade personer förvaras i högvakt eller annars under en militärmyndighets uppsikt eller i ett allmänt fängelse eller någon annan förvaringslokal.

I fråga om anhållna och gripna personer iakttas vad som föreskrivs om bemötandet av dem i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Vad som i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen föreskrivs om

1) polisen gäller en militärmyndighet i fråga om de personer som hålls i förvar hos militärmyndigheten,

2) polismän eller väktare gäller i 16 § i denna lag avsedda personer som har rätt att verkställa gripande och i 36 § 1 mom. 2 punkten avsedda tjänstemän,

3) direktören för en förvaringslokal eller chefen för en förvaringslokal gäller den tjänsteman som förordnats till chef för högvakten eller för någon annan övervakad lokal, och

4) den som ska avgöra rättelseyrkanden gäller den berörda kommandören för ett truppförband.

På bemötandet av häktade personer som står under en militärmyndighets uppsikt tillämpas vad som i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen föreskrivs om bemötandet av häktade personer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 4 § i teckenspråkslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i teckenspråkslagen (359/2015) 4 § som följer:

4 §

Språkliga rättigheter för dem som använder teckenspråk

Bestämmelser om rätten för dem som använder teckenspråk att få undervisning på sitt eget språk och i teckenspråk som läroämne finns i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning (531/2017) och i övrig lagstiftning som gäller undervisning. I fråga om utbildning, forskning och språkvård gäller vad som föreskrivs särskilt.

Bestämmelser om rätten att använda teckenspråk eller om tolkning och översättning som ordnas av myndigheterna finns i förvaltningslagen (434/2003), lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), förundersökningslagen (805/2011), lagen om rättegång i brottmål (689/1997), lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), utsökningsbalken (705/2007), fängelselagen (767/2005), häktningslagen (768/2005), lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) och i annan lagstiftning som gäller olika förvaltningsområden.

Vid ordnandet av tolkning för den som använder teckenspråk iakttas lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010), om den som använder teckenspråk inte får tillräcklig och lämplig tolkning med stöd av någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

14.

Lag

om ändring av 2 kap. 12 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) 2 kap. 12 § som följer:

2 kap.

Tullens befogenheter vid tullbrottsbekämpning

12 §

Bemötande av personer som berövats sin frihet

I fråga om bemötandet av anhållna och gripna som hålls i förvar hos Tullen iakttas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) och häktningslagen (768/2005).

Bestämmelserna om polisen, polismän och väktare i de lagar som nämns i 1 mom. gäller, med de undantag som föreskrivs i 3 mom., på motsvarande vis Tullen och tullmän i fråga om personer som hålls i förvar hos Tullen. Vad som i nämnda lagar föreskrivs om direktören för en förvaringslokal, en av direktören förordnad anhållningsberättigad tjänsteman eller chefen för en förvaringslokal gäller chefen för en förvaringslokal vid Tullen.

Med undantag av vad som föreskrivs i de lagar som nämns i 1 mom.

1) ska Tullens bevakningsavdelning godkänna en förvaringslokal som administreras av Tullen,

2) ska Tullens bevakningsavdelning fastställa ordningsstadgan för en förvaringslokal som administreras av Tullen samt fatta beslut om övervakning och låsning av lokalerna,

3) ska chefen för Tullens tullkontorsavdelning fatta beslut om begäran om omprövning i ärenden som hör till Tullens verksamhetsområde,

4) ska en anhållningsberättigad tullman utses till chef för en förvaringslokal som administreras av Tullen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

15.

Lag

om ändring av 44 § i lagen om privata säkerhetstjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) 44 § som följer:

44 §

Bemötandet av personer som hålls i förvar och förfarandet vid hållande i förvar

På bemötandet av personer som hålls i förvar med stöd av denna lag tillämpas 1 kap. 3 och 4 §, 2 kap. 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom., 3 kap. 1 §, 5 kap. 1 och 2 § samt 8 kap. 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Den som en ordningsvakt tagit i förvar får endast placeras i en förvaringslokal som ordningsvakten kontrollerar och som polisinrättningen har granskat och godkänt innan förvaringslokalen togs i bruk. Ordningsvakten ska för varje person som hålls i förvar upprätta en anmälan om förvar, som ska undertecknas. När tillställningen är slut eller fartyget anlöper hamn ska ordningsvakten utan dröjsmål lämna in anmälan om förvar till polisinrättningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 42 § i tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen (304/2016) 42 § som följer:

42 §

Bemötande av gripna

På bemötandet av personer som gripits av Tullen med stöd av denna lag tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) samt det som föreskrivs om tillämpningen av den lagen i 2 kap. 12 § 2 och 3 mom. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen i fråga om personer som hålls i förvar hos Tullen och förvaringslokaler vid Tullen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

17.

Lag

om ändring av 2 kap. 5 § i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om överföring av dömda personer inom Europeiska unionen och om tillämpning av rambeslutet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om överföring av dömda personer inom Europeiska unionen och om tillämpning av rambeslutet (1169/2011) 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 39/2019, som följer:

5 §

Temporärt tagande i förvar

I de fall som avses i artikel 14 i rambeslutet får en anhållningsberättigad tjänsteman ta den dömda i förvar för att säkerställa verkställigheten, om den utfärdande staten begär det. Begäran får framställas direkt hos den anhållningsberättigade tjänstemannen. Den tingsrätt inom vars domkrets den ort där den dömda hålls i förvar finns, distriktsåklagaren eller specialiståklagaren inom domkretsen och Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet ska utan dröjsmål underrättas om att den dömda har tagits i förvar.

Efter att tingsrätten har underrättats om att någon har tagits i förvar, ska den skyndsamt ta ärendet till behandling på det sätt som föreskrivs om handläggning av häktningsyrkanden och besluta om huruvida åtgärden ska förbli i kraft. Tingsrätten ska genast underrätta Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet om sitt beslut.

Bestämmelserna om häktning i tvångsmedelslagen (806/2011), häktningslagen (768/2005) och lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) ska i tillämpliga delar gälla i fråga om tagande och hållande i förvar.

Om Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet anser att det finns hinder för att verkställa en påföljd, ska enheten bestämma att den som har tagits i förvar genast ska frigges. Den som har tagits i förvar ska frigges också om ingen framställning om verkställighet med bifogade handlingar har kommit in till Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet inom 40 dagar från det att personen togs i förvar. Den som har tagits i förvar ska frigges senast när den sammanräknade tiden för frihetsberövandet i Finland och i den utfärdande staten motsvarar den tid som den dömda skulle ha varit berövad sin frihet om påföljden hade verkställts i den utfärdande staten.

Den tid som motsvarar frihetsberövandet ska i enlighet med 6 kap. 13 § i strafflagen (39/1889) avräknas från den påföljd som ska verkställas.

Den dömda kan meddelas reseförbud i stället för att tas i förvar. I fråga om reseförbudet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om reseförbud i tvångsmedelslagen och bestämmelserna om tagande i förvar i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Sanna Marin

Inrikesminister Maria Ohisalo

2.

Lag

om ändring av 2 kap. 1 och 4 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 2 kap. 1 och 4 § som följer:
I enlighet med riksdagens beslut:

Gällande lydelse

2 kap

Gripande, anhållande, häktning och häktningssarrest

1 §

Polismans rätt att gripa

En polisman får för utredning av ett brott gripa den som är misstänkt för brottet, om denne anträffas på bar gärning eller flyende fot.

En polisman får också gripa den som är misstänkt för brott och som enligt beslut ska anhållas eller häktas. En polisman får dessutom under tiden för huvudförhandling eller beslutsprövning i domstol gripa en svarande vars häktning begärts i samband med dom, om det behövs för att förhindra att svaranden avlägsnar sig.

Finns det förutsättningar för anhållande, får en polisman gripa den misstänkte även utan ett förordnande om detta, om anhållandet annars kan äventyras. Polismannen ska utan dröjsmål anmäla gripandet till en anhållningsberättigad tjänsteman. Denne ska inom 24 timmar efter gripandet besluta om den gripne ska frigges eller anhållas. Om gripandet varar i

Föreslagen lydelse

2 kap.

Gripande, anhållande och häktning

1 §

Polismans och tjänsteman i bevakningsuppgifters rätt att gripa

En polisman får för utredning av ett brott gripa den som är misstänkt för brottet, om denne anträffas på bar gärning eller flyende fot.

En polisman får också gripa den som är misstänkt för brott och som enligt beslut ska anhållas eller häktas. En polisman får dessutom under tiden för huvudförhandling eller beslutsprövning i domstol gripa en svarande vars häktning begärts i samband med dom, om det behövs för att förhindra att svaranden avlägsnar sig. *Vad som i detta moment föreskrivs om en polismans rätt att gripa gäller även sådana i 1 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) avsedda tjänstemän i bevakningsuppgifter som utför tjänsteuppdrag.*

Finns det förutsättningar för anhållande, får en polisman gripa den misstänkte även utan ett förordnande om detta, om anhållandet annars kan äventyras. Polismannen ska utan dröjsmål anmäla gripandet till en anhållningsberättigad tjänsteman. Denne ska inom 24 timmar efter gripandet besluta om den gripne ska frigges eller anhållas. Om gripandet varar i

Gällande lydelse

mer än 12 timmar måste det finnas förutsättningar för anhållande.

4 §

Underrättelse om gripande

Den som har gripits ska utan dröjsmål informeras om orsaken till gripandet.

Bestämmelser om underrättelse om gripandet till den gripnes närstående eller någon annan finns i 2 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006).

Föreslagen lydelse

mer än 12 timmar måste det finnas förutsättningar för anhållande.

4 §

Underrättelse om gripande

Den som har gripits ska utan dröjsmål informeras om orsaken till gripandet.

Bestämmelser om underrättelse om gripandet till den gripnes närstående eller någon annan finns i 2 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019) 6 § som följer:

Gällande lydelse

6 §

Innehållet i personuppgifter som behandlas i undersöknings- och övervakningsuppgifter

Polisen får i fråga om personer som avses i 5 § utöver de grundläggande personuppgifter som avses i 4 § behandla följande personuppgifter:

1) specificeringar, beskrivningar och klassificeringar i anknytning till polisens uppgifter, åtgärder och händelser,

2) signalementsuppgifter för fastställande av identiteten, inklusive finger-, hand- och fotavtryck, handstils-, röst- och luktprov, DNA-profil, ansiktsbild och andra biometriskt uppgifter; för att personer som anmäls försvunna ska kunna hittas och för att okända avlidna ska kunna identifieras får uppgifter om nära släktingar behandlas endast med samtycke från den som uppgifterna gäller,

3) uppgifter för att trygga säkerheten för en person som är föremål för en åtgärd eller en myndighets säkerhet i arbetet om en persons hälsotillstånd och hur hälsotillståndet följs eller om personens vård, om ett övervakningsobjekts eller en persons farlighet eller oberäknelighet samt uppgifter som beskriver eller är avsedda att beskriva en brottslig gärning, ett straff eller någon annan påföljd för brott,

4) identifieringsuppgift om avgörande av åklagare eller domstol och uppgift om någon har dömts till straff, om det fattats beslut om åtalseftergift eller domseftergift, om ett åtal förkastats, lämnats utan prövning eller avskrivits samt uppgift om ett avgörandes laga kraft.

Föreslagen lydelse

6 §

Innehållet i personuppgifter som behandlas i undersöknings- och övervakningsuppgifter

Polisen får i fråga om personer som avses i 5 § utöver de grundläggande personuppgifter som avses i 4 § behandla följande personuppgifter:

1) specificeringar, beskrivningar och klassificeringar i anknytning till polisens uppgifter, åtgärder och händelser,

2) signalementsuppgifter för fastställande av identiteten, inklusive finger-, hand- och fotavtryck, handstils-, röst- och luktprov, DNA-profil, ansiktsbild och andra biometriskt uppgifter; för att personer som anmäls försvunna ska kunna hittas och för att okända avlidna ska kunna identifieras får uppgifter om nära släktingar behandlas endast med samtycke från den som uppgifterna gäller,

3) uppgifter för att trygga säkerheten för en person som är föremål för en åtgärd eller en myndighets säkerhet i arbetet om en persons hälsotillstånd och hur hälsotillståndet följs eller om personens vård, om ett övervakningsobjekts eller en persons farlighet eller oberäknelighet samt uppgifter som beskriver eller är avsedda att beskriva en brottslig gärning, ett straff eller någon annan påföljd för brott,

4) identifieringsuppgift om avgörande av åklagare eller domstol och uppgift om någon har dömts till straff, om det fattats beslut om åtalseftergift eller domseftergift, om ett åtal förkastats, lämnats utan prövning eller avskrivits samt uppgift om ett avgörandes laga kraft,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5) uppgifter enligt 8 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) som behandlas i samband med övervakningen i förvaringslokalerna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 17 kap. 63 § i rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i rättegångsbalken (4/1734) 17 kap. 63 §, sådan den lyder i lag 732/2015, som följer:
I enlighet med riksdagens beslut:

Gällande lydelse

17 kap.

Om bevisning

63 §

Om ett vittne obehörigen vägrar avge vittnesmål, ska domstolen vid vite förelägga vittnet att fullgöra sin skyldighet. Om vittnet vägrar iaktta domstolens föreläggande, ska domstolen döma ut vitet. Om vittnet fortfarande vägrar iaktta föreläggandet, kan domstolen med beaktande av ärendets natur, vittnesberättelsens betydelse för avgörandet av målet, vittnets personliga förhållanden och övriga omständigheter genom påtryckningshäktning ålägga vittnet att fullgöra sin skyldighet.

Vittnet får inte hållas i påtryckningshäkte längre än vad som är nödvändigt för att fullgöra skyldigheten att vittna och inte mer än högst sex månader. Påtryckningshäktningen får dock inte vara längre än den tid som målet är anhängigt i domstolen i fråga. Om vittnet samtycker till att vittna, ska handläggningen av målet fortsätta så snart som möjligt.

Domstolen ska minst varannan vecka på nytt behandla frågan om påtryckningshäktningen ska fortsätta. Den som berövats sin frihet ska höras personligen om huruvida han eller hon samtycker till att vittna. Vid handläggningen av ärendet iakttas i övrigt i tillämpliga delar 3 kap. i tvångsmedelslagen.

På ett vittne som är föremål för påtryckningshäktning tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) med beaktande av grunden för frihetsberövandet.

Föreslagen lydelse

17 kap.

Om bevisning

63 §

Om ett vittne obehörigen vägrar avge vittnesmål, ska domstolen vid vite förelägga vittnet att fullgöra sin skyldighet. Om vittnet vägrar iaktta domstolens föreläggande, ska domstolen döma ut vitet. Om vittnet fortfarande vägrar iaktta föreläggandet, kan domstolen med beaktande av ärendets natur, vittnesberättelsens betydelse för avgörandet av målet, vittnets personliga förhållanden och övriga omständigheter genom påtryckningshäktning ålägga vittnet att fullgöra sin skyldighet.

Vittnet får inte hållas i påtryckningshäkte längre än vad som är nödvändigt för att fullgöra skyldigheten att vittna och inte mer än högst sex månader. Påtryckningshäktningen får dock inte vara längre än den tid som målet är anhängigt i domstolen i fråga. Om vittnet samtycker till att vittna, ska handläggningen av målet fortsätta så snart som möjligt.

Domstolen ska minst varannan vecka på nytt behandla frågan om påtryckningshäktningen ska fortsätta. Den som berövats sin frihet ska höras personligen om huruvida han eller hon samtycker till att vittna. Vid handläggningen av ärendet iakttas i övrigt i tillämpliga delar 3 kap. i tvångsmedelslagen.

På ett vittne som är föremål för påtryckningshäktning tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) med beaktande av grunden för frihetsberövandet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om utredande av dödsorsak

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utredande av dödsorsak (459/1973) 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 832/2011, som följer:

I enlighet med riksdagens beslut:

Gällande lydelse

7 §

För utredande av dödsorsak skall polisen verkställa undersökning,

1) då det icke är känt, att döden förorsakats av sjukdom, eller då den avlidne icke under sin sista sjukdom behandlats av läkare;

2) då döden förorsakats av brott, olycksfall, självmord, förgiftning, yrkessjukdom eller vårdåtgärd eller då det är anledning att befara, att döden föranletts av någon sådan orsak; eller

3) då dödsfall eljest inträffat överraskande.

Vid undersökningen skall läkares bistånd vid behov anlitas.

Polisen ska underrätta åklagaren om ett dödsfall som har inträffat när en person har befunnit sig i en förvaringslokal som avses i 2 § 6 punkten i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) eller annars frihetsberövad under polisens tillsyn.

Föreslagen lydelse

7 §

För utredande av dödsorsak ska polisen verkställa undersökning,

1) då det inte är känt att döden förorsakats av sjukdom, eller då den avlidne inte under sin sista sjukdom behandlats av läkare,

2) då döden förorsakats av brott, olycksfall, självmord, förgiftning, yrkessjukdom eller vårdåtgärd eller då det *finns* anledning att befara att döden föranletts av någon sådan orsak, eller

3) då dödsfallet *annars* inträffat överraskande.

Vid undersökningen ska läkares bistånd vid behov anlitas.

Polisen ska underrätta åklagaren om ett dödsfall som har inträffat när en person har befunnit sig i en förvaringslokal som avses i 1 kap. 2 § 5 punkten i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) eller annars frihetsberövad under polisens tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 27 § i territorialövervakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i territorialövervakningslagen (755/2000) 27 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 846/2006 och 842/2011, som följer:

Gällande lydelse

27 §

Utredning av identiteten och gripande av en person

Territorialövervakningsmyndigheten har när den utför en i denna lag avsedd enskild uppgift rätt att av var och en få uppgifter om namn, personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsedatum och medborgarskap samt om den plats där personen i fråga är anträffbar.

En i 23 § 1 mom. avsedd territorialövervakningsmyndighet har rätt att gripa den

1) som vägrar att lämna uppgifter som avses i 1 mom. eller lämnar uppgifter som sannolikt är oriktiga, eller

2) vars gripande är nödvändigt i syfte att förhindra eller utreda fortsatt territoriekränkning.

Den som gripits ska omedelbart frigges när de behövliga uppgifterna enligt 2 mom. 1 punkten har erhållits eller syftet enligt 2 mom. 2 punkten uppnåtts. Den som gripits ska dock frigges senast 24 timmar efter gripandet, om den gripne inte anhålls så som anges i tvångsmedelslagen (806/2011).

Den gripne skall genast underrättas om orsaken till gripandet. I fråga om behandlingen av personer som gripits med stöd av denna lag iakttas vad som föreskrivs i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006).

Föreslagen lydelse

27 §

Utredning av identiteten och gripande av en person

Territorialövervakningsmyndigheten har när den utför en i denna lag avsedd enskild uppgift rätt att av var och en få uppgifter om namn, personbeteckning eller, om sådan saknas, födelsedatum och medborgarskap samt om den plats där personen i fråga är anträffbar.

En i 23 § 1 mom. avsedd territorialövervakningsmyndighet har rätt att gripa den

1) som vägrar att lämna uppgifter som avses i 1 mom. eller lämnar uppgifter som sannolikt är oriktiga, eller

2) vars gripande är nödvändigt i syfte att förhindra eller utreda fortsatt territoriekränkning.

Den som gripits ska omedelbart frigges när de behövliga uppgifterna enligt 2 mom. 1 punkten har erhållits eller syftet enligt 2 mom. 2 punkten uppnåtts. Den som gripits ska dock frigges senast 24 timmar efter gripandet, om den gripne inte anhålls så som anges i tvångsmedelslagen (806/2011).

Den gripne ska genast underrättas om orsaken till gripandet. I fråga om behandlingen av personer som gripits med stöd av denna lag iakttas vad som föreskrivs i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter (116/2002) 1 §, sådan den lyder i lag 814/2015, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att ordna bemötandet av utlänningar som tagits i förvar med stöd av 121 och 122 § i utlänningslagen (301/2004) i förvarsenheter som reserverats särskilt för detta ändamål.

På förvarsenheternas verksamhet tillämpas lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011).

På utlänningar som placerats i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler tillämpas i första hand denna lag. Lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) tillämpas dock till den del det är nödvändigt med beaktande av ordningen och säkerheten i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler.

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att ordna bemötandet av utlänningar som tagits i förvar med stöd av 121 och 122 § i utlänningslagen (301/2004) i förvarsenheter som reserverats särskilt för detta ändamål.

På förvarsenheternas verksamhet tillämpas lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011).

På utlänningar som placerats i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler tillämpas i första hand denna lag. Lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) tillämpas dock till den del det är nödvändigt med beaktande av ordningen och säkerheten i polisens eller gränsbevakningsväsendets häkteslokaler.

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 35 d och 61 § i gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i gränsbevakningslagen (578/2005) 35 d och 61 §, sådana de lyder, 35 d § i lag 749/2014 och 61 § i lagarna 843/2006, 1150/2010 och 749/2014, som följer:

Gällande lydelse

35 d §

Användning av fängsel

Rörelse- och handlingsfriheten för en person som är föremål för tjänsteuppdrag får begränsas med handbojor, plastfängsel eller på något annat motsvarande sätt, om det är nödvändigt för att i samband med tjänsteuppdraget förhindra rymning, betvinga våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

Begränsning av rörelse- och handlingsfriheten får inte fortgå längre än nödvändigt. Begränsningen får inte åsamka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta.

I 11 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) föreskrivs om användning av fängsel på gripna som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet.

61 §

Tillämpliga bestämmelser vid behandling av personer som berövats sin frihet

På behandlingen av personer som berövats sin frihet tillämpas inom gränsbevakningsväsendet, om inte något annat föreskrivs nedan, bestämmelserna i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen.

Bestämmelserna om polisen i den lag som nämns i 1 mom. gäller gränsbevakningsväsendet i fråga om personer som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet. Vad som i nämnda lag bestäms om polismän eller väktare gäller

Föreslagen lydelse

35 d §

Användning av fängsel

Rörelse- och handlingsfriheten för en person som är föremål för tjänsteuppdrag får begränsas med handbojor, plastfängsel eller på något annat motsvarande sätt, om det är nödvändigt för att i samband med tjänsteuppdraget förhindra rymning, *tygla* våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

Begränsning av rörelse- och handlingsfriheten får inte fortgå längre än nödvändigt. Begränsningen får inte orsaka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta.

På användningen av fängsel på gripna som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet tillämpas 10 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

61 §

Tillämpliga bestämmelser vid behandling av personer som berövats sin frihet

På behandlingen av personer som berövats sin frihet tillämpas inom gränsbevakningsväsendet, om inte något annat föreskrivs nedan, bestämmelserna i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen.

Bestämmelserna om polisen i den lag som nämns i 1 mom. gäller gränsbevakningsväsendet i fråga om personer som hålls i förvar hos gränsbevakningsväsendet. Vad som i nämnda lag föreskrivs om polismän eller väktare gäller

Gällande lydelse

gränsbevakningsmän vid gränsbevakningsväsendet. Vad som i lagen i fråga bestäms om chefen för en förvaringslokal eller en anhållningsberättigad tjänsteman som förordnats av chefen gäller chefen för en förvaringslokal vid gränsbevakningsväsendet.

Med undantag av vad som föreskrivs i

1) 8 kap. 3 § i den lag som nämns i 1 mom. skall den behöriga förvaltningsenheten fastställa ordningsstadgan för en förvaringslokal som administreras av gränsbevakningsväsendet samt fatta beslut om övervakning och låsning av lokalerna,

2) 17 kap. 3 § 1 mom. i den lag som nämns i 1 mom. ska chefen för en förvaltningsenhet eller en gränsbevakningsman med minst kaptenens eller kaptenlöjtnants grad som vid förvaltningsenheten skriftligen förordnats att handha uppdraget fatta beslut om rättelseyrkanden,

3) 18 kap. 1 § i den lag som nämns i 1 mom. skall en anhållningsberättigad tjänsteman vid den berörda förvaltningsenheten utses till chef för förvaringslokalen.

Vid behandlingen av utlänningar som tagits i förvar skall iakttas vad som föreskrivs i 123 § i utlänningslagen (301/2004) *samt vid behandlingen av berusade vad som föreskrivs i lagen om behandling av berusade (461/1973)*. Bestämmelser om gripande som hänför sig till militär disciplin och om verkställighet av straff finns i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014).

Föreslagen lydelse

gränsbevakningsmän vid gränsbevakningsväsendet. Vad som i lagen i fråga föreskrivs om *direktören* för en förvaringslokal eller en av direktören förordnad anhållningsberättigad tjänsteman *eller chefen för en förvaringslokal* gäller chefen för en förvaringslokal vid gränsbevakningsväsendet.

Med undantag av vad som föreskrivs i

1) 8 kap. 12 § i den lag som nämns i 1 mom. ska den behöriga förvaltningsenheten fastställa ordningsstadgan för en förvaringslokal som administreras av gränsbevakningsväsendet samt fatta beslut om övervakning och låsning av lokalerna,

2) 13 kap. 3 § 2 mom. i den lag som nämns i 1 mom. ska chefen för en förvaltningsenhet eller en gränsbevakningsman med minst kaptenens eller kaptenlöjtnants grad som vid förvaltningsenheten skriftligen förordnats att sköta uppdraget fatta beslut om omprövningsbegäran,

3) 1 kap. 7 § i den lag som nämns i 1 mom. ska en anhållningsberättigad tjänsteman vid den berörda förvaltningsenheten utses till chef för förvaringslokalen.

Vid behandlingen av utlänningar som tagits i förvar ska iakttas vad som föreskrivs i 123 § i utlänningslagen (301/2004). Bestämmelser om gripande som hänför sig till militär disciplin och om verkställighet av straff finns i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014).

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 22 b § i lagen om försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om försvarsmakten (551/2007) 22 b §, sådan den lyder i lag 197/2017, som följer:

Gällande lydelse

22 b §

Befogenheter vid skyddande av immuniteten vid transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar

En säkerhetsman har rätt att i den omedelbara närheten av en transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar spärra av, stänga eller utrymma en plats eller ett område som är i allmän användning eller förbjuda eller begränsa vistelse där, om det är nödvändigt för att skydda de särskilda tillgångarnas immunitet, såvida inte en polisman som hör till befälet eller polisens fältchef begränsar den rätten.

Vid utförande av säkerhetsuppgifter som gäller transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar har säkerhetsmannen rätt att avlägsna en person från en plats, om det utifrån personens hotelser eller övriga uppträdande finns grundad anledning att anta eller utifrån personens tidigare uppträdande är sannolikt att denne kommer att göra sig skyldig till ett brott som riktas mot försvarsmaktens särskilda tillgångar. En polis som hör till befälet eller polisens fältchef har rätt att begränsa de befogenheter som avses i detta moment.

En person kan gripas om det sannolikt är en otillräcklig åtgärd att avlägsna personen från platsen och det brott som riktas mot försvarsmaktens särskilda tillgångar inte annars kan förhindras eller störningen eller faran annars undanröjas. Gripandet ska omedelbart meddelas till en polisman som hör till befälet eller

Föreslagen lydelse

22 b §

Befogenheter vid skyddande av immuniteten vid transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar

En säkerhetsman har rätt att i den omedelbara närheten av en transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar spärra av, stänga eller utrymma en plats eller ett område som är i allmän användning eller förbjuda eller begränsa vistelse där, om det är nödvändigt för att skydda de särskilda tillgångarnas immunitet, såvida inte en polisman som hör till befälet eller polisens fältchef begränsar den rätten.

Vid utförande av säkerhetsuppgifter som gäller transport av försvarsmaktens särskilda tillgångar har säkerhetsmannen rätt att avlägsna en person från en plats, om det utifrån personens hotelser eller övriga uppträdande finns grundad anledning att anta eller utifrån personens tidigare uppträdande är sannolikt att denne kommer att göra sig skyldig till ett brott som riktas mot försvarsmaktens särskilda tillgångar. En polisman som hör till befälet eller polisens fältchef har rätt att begränsa de befogenheter som avses i detta moment.

En person kan gripas om det sannolikt är en otillräcklig åtgärd att avlägsna personen från platsen och det brott som riktas mot försvarsmaktens särskilda tillgångar inte annars kan förhindras eller störningen eller faran annars undanröjas. Gripandet ska omedelbart meddelas till en polisman som hör till befälet eller

Gällande lydelse

till polisens fältchef och den gripne ska utan dröjsmål överlämnas till polisen.

På behandlingen av personer som gripits med stöd av 3 mom. tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006).

Föreslagen lydelse

till polisens fältchef och den gripne ska utan dröjsmål överlämnas till polisen.

På behandlingen av personer som gripits med stöd av 3 mom. tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 4 kap. 11 och 19 § i förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förundersökningslagen (805/2011) 4 kap. 11 och 19 §, av dem 19 § sådan den lyder
i lag 10/2016, som följer:

Gällande lydelse

4 kap

Förundersökningsprinciperna och rättig- heterna för dem som deltar i förundersök- ning

11 §

*En misstänkts rätt att hålla kontakt med sitt
biträde*

Den som har gripits, anhållits eller häktats som misstänkt för brott har rätt att hålla kontakt med sitt biträde genom besök, brev och telefonsamtal så som anges närmare i häktningenslagen (768/2005) och lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006).

Förundersökningsmyndigheten ska se till att kontakterna mellan den misstänkte och biträdet kan skötas konfidentiellt.

19 §

*Underrättelse om rätten att få en anmälan
om frigivning av en fånge eller en häktad*

Om utredningen gäller våldtäkt, grov våldtäkt, tvingande till sexuell handling, sexuell utnyttjande, sexuellt utnyttjande av barn, grovt sexuellt utnyttjande av barn, grov våldtäkt mot barn, dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa, grovt hemfridsbrott, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan, förberedelse till tagande av gisslan, olaga förföljelse, grovt rån eller

Föreslagen lydelse

4 kap.

Förundersökningsprinciperna och rättig- heterna för dem som deltar i förundersök- ning

11 §

*En misstänkts rätt att hålla kontakt med sitt
biträde*

Den som har gripits, anhållits eller häktats som misstänkt för brott har rätt att hålla kontakt med sitt biträde genom besök, brev och telefonsamtal så som anges närmare i häktningenslagen (768/2005) och lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Förundersökningsmyndigheten ska se till att kontakterna mellan den misstänkte och biträdet kan skötas konfidentiellt.

19 §

*Underrättelse om rätten att få en anmälan
om frigivning av en fånge eller en häktad*

Om utredningen gäller våldtäkt, grov våldtäkt, tvingande till sexuell handling, sexuell utnyttjande, sexuellt utnyttjande av barn, grovt sexuellt utnyttjande av barn, grov våldtäkt mot barn, dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa, grovt hemfridsbrott, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan, förberedelse till tagande av gisslan, olaga förföljelse, grovt rån eller

Gällande lydelse

förberedelse till grovt rån, eller försök till eller medverkan till ett sådant brott, ska förundersökningsmyndigheten utan ogrundat dröjsmål underrätta målsäganden om rätten att enligt 19 kap. 4 § 2 mom. i fängelselagen (767/2005), 16 kap. 1 § 2 mom. i häktningsslagen och 16 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen få en anmälan om att en fånge eller en häktad har frigivits eller avlägsnat sig från fängelset eller någon annan förvaringslokal.

Om målsäganden vill få en anmälan enligt 1 mom., ska målsäganden underrätta förundersökningsmyndigheten eller åklagaren om detta. Målsäganden ska uppge behövliga kontaktuppgifter för att anmälan ska kunna lämnas. Förundersökningsmyndigheten eller åklagaren ska underrätta domstolen om målsägandens begäran.

Föreslagen lydelse

förberedelse till grovt rån, eller försök till eller medverkan till ett sådant brott, ska förundersökningsmyndigheten utan ogrundat dröjsmål underrätta målsäganden om rätten att enligt 19 kap. 4 § 2 mom. i fängelselagen (767/2005), 16 kap. 1 § 2 mom. i häktningsslagen och 16 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen få en anmälan om att en fånge eller en häktad har frigetts eller avlägsnat sig från fängelset eller någon annan förvaringslokal.

Om målsäganden vill få en anmälan enligt 1 mom., ska målsäganden underrätta förundersökningsmyndigheten eller åklagaren om detta. Målsäganden ska uppge behövliga kontaktuppgifter för att anmälan ska kunna lämnas. Förundersökningsmyndigheten eller åklagaren ska underrätta domstolen om målsägandens begäran.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 2 kap. 2 och 20 § i polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i polislagen (872/2011) 2 kap. 2 och 20 § som följer:

Gällande lydelse

2 kap

Allmänna befogenheter

2 §

Gripande av en person för att skydda denne

En polisman har rätt att gripa en person för att skydda denne för en allvarlig fara som utgör en överhängande risk för personens liv, fysiska integritet, säkerhet eller hälsa, om personen är oförmögen att ta vara på sig själv och faran inte annars kan avvärijas eller personen omhändertas på annat sätt.

Om den som har gripits enligt 1 mom. är under 18 år ska denne utan dröjsmål överlämnas till sin vårdnadshavare eller, om detta inte är möjligt, till en barnskyddsmyndighet. Andra gripna ska friges så snart behovet av omhändertagande har upphört, dock senast 24 timmar efter gripandet. En person som inte har frigetts före klockan 20 får dock hållas kvar till klockan 8 nästa morgon, om detta är särskilt angeläget för att skydda personens liv eller hälsa och denne saknar bostad eller nattlogi eller om det är särskilt angeläget av någon annan motsvarande orsak.

I lagen om behandling av berusade (461/1973) föreskrivs om förvaring av berusade. I mentalvårdslagen (1116/1990) föreskrivs om hur personer som befinner sig i ett uppenbart förvirrat sinnestillstånd ska föras till vård och om annan handräckning i ärenden som gäller sådana personer.

Föreslagen lydelse

2 kap.

Allmänna befogenheter

2 §

Gripande av en person för att skydda denne

En polisman har rätt att gripa en person för att skydda denne för en allvarlig fara som utgör en överhängande risk för personens liv, fysiska integritet, säkerhet eller hälsa, om personen är oförmögen att ta vara på sig själv och faran inte annars kan avvärijas eller personen omhändertas på annat sätt.

Om den som har gripits enligt 1 mom. är under 18 år ska denne utan dröjsmål överlämnas till sin vårdnadshavare eller, om detta inte är möjligt, till en barnskyddsmyndighet. Andra gripna ska friges så snart behovet av omhändertagande har upphört, dock senast 24 timmar efter gripandet. En person som inte har frigetts före klockan 20 får dock hållas kvar till klockan 8 nästa morgon, om detta är särskilt angeläget för att skydda personens liv eller hälsa och denne saknar bostad eller nattlogi eller om det är särskilt angeläget av någon annan motsvarande orsak.

I 3 kap. 11 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) föreskrivs det om placering av berusade. I mentalvårdslagen (1116/1990) föreskrivs det om hur personer som befinner sig i ett uppenbart förvirrat sinnestillstånd ska föras till vård och om annan handräckning i ärenden som gäller sådana personer.

Gällande lydelse

20 §

Användning av fängsel

Rörelse- och handlingsfriheten för en person som är föremål för tjänsteuppdrag får begränsas med handbojor, plastfängsel eller på något annat motsvarande sätt, om det är nödvändigt för att i samband med tjänsteuppdraget förhindra rymning, betvinga våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

Begränsning av rörelse- och handlingsfriheten får inte fortgå längre än nödvändigt. Begränsningen får inte åsamka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta.

I 11 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) och i 13 kap. 2 § i häktningsslagen (768/2005) föreskrivs om användning av fängsel på gripna som hålls i förvar hos polisen och på häktade.

Föreslagen lydelse

20 §

Användning av fängsel

Rörelse- och handlingsfriheten för en person som är föremål för tjänsteuppdrag får begränsas med handbojor, plastfängsel, *skydd som hindrar en person från att spotta* eller på något annat motsvarande sätt, om det är nödvändigt för att i samband med tjänsteuppdraget förhindra rymning, tygla våldsamt uppträdande eller avvärja överhängande risk för våld.

En begränsning av rörelse- och handlingsfriheten får inte fortgå längre än nödvändigt. Begränsningen får inte orsaka den person som är föremål för åtgärden fara eller onödig smärta.

I 10 kap. 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen föreskrivs det om användning av fängsel *på frihetsberövade* som hålls i förvar hos polisen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 18 § i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014)
18 § som följer:

Gällande lydelse

18 §

Förvaring och bemötande av gripna, an- hållna eller häktade personer

Gripna, anhållna eller häktade personer förvaras i högvakt eller annars under en militärmyndighets uppsikt eller i ett allmänt fängelse eller någon annan förvaringslokal.

I fråga om anhållna och gripna personer iaktas vad som föreskrivs om bemötandet av dem i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006).

Vad som i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen bestäms om

1) polisen gäller en militärmyndighet i fråga om de personer som hålls i förvar hos militärmyndigheten,

2) polismän eller väktare gäller i 16 § i denna lag avsedda personer som har rätt att verkställa gripande och i 36 § 1 mom. 2 punkten avsedda tjänstemän,

3) chefen för en förvaringslokal gäller den tjänsteman som förordnats till chef för högvakten eller för någon annan övervakad lokal, och

4) den som ska avgöra rättelseyrkanden gäller den berörda kommandören för ett truppförband.

På bemötandet av häktade personer som står under en militärmyndighets uppsikt tillämpas vad som i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen föreskrivs om bemötandet av häktade personer.

Föreslagen lydelse

18 §

Förvaring och bemötande av gripna, an- hållna eller häktade personer

Gripna, anhållna eller häktade personer förvaras i högvakt eller annars under en militärmyndighets uppsikt eller i ett allmänt fängelse eller någon annan förvaringslokal.

I fråga om anhållna och gripna personer iaktas vad som föreskrivs om bemötandet av dem i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Vad som i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen föreskrivs om

1) polisen gäller en militärmyndighet i fråga om de personer som hålls i förvar hos militärmyndigheten,

2) polismän eller väktare gäller i 16 § i denna lag avsedda personer som har rätt att verkställa gripande och i 36 § 1 mom. 2 punkten avsedda tjänstemän,

3) *direktören* för en förvaringslokal *eller* chefen för en förvaringslokal gäller den tjänsteman som förordnats till chef för högvakten eller för någon annan övervakad lokal, och

4) den som ska avgöra rättelseyrkanden gäller den berörda kommandören för ett truppförband.

På bemötandet av häktade personer som står under en militärmyndighets uppsikt tillämpas vad som i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen föreskrivs om bemötandet av häktade personer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

13.

Lag

om ändring av 4 § i teckenspråkslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i teckenspråkslagen (359/2015) 4 § som följer:

Gällande lydelse

4 §

Språkliga rättigheter för dem som använder teckenspråk

Bestämmelser om rätten för dem som använder teckenspråk att få undervisning på sitt eget språk och i teckenspråk som läroämne finns i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning (630/1998) och i övrig lagstiftning som gäller undervisning. I fråga om utbildning, forskning och språkvård gäller vad som föreskrivs särskilt.

Bestämmelser om rätten att använda teckenspråk eller om tolkning och översättning som ordnas av myndigheterna finns i förvaltningslagen (434/2003), lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), förundersökningslagen (805/2011), lagen om rättegång i brottmål (689/1997), lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), utsökningsbalken (705/2007), fängelselagen (767/2005), häktningenslagen (768/2005), lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) och i annan lagstiftning som gäller olika förvaltningsområden.

Vid ordnandet av tolkning för den som använder teckenspråk iakttas lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010), om den som använder teckenspråk inte får tillräcklig och lämplig tolkning med stöd av någon annan lag.

Föreslagen lydelse

4 §

Språkliga rättigheter för dem som använder teckenspråk

Bestämmelser om rätten för dem som använder teckenspråk att få undervisning på sitt eget språk och i teckenspråk som läroämne finns i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), gymnasielagen (629/1998), lagen om yrkesutbildning (531/2017) och i övrig lagstiftning som gäller undervisning. I fråga om utbildning, forskning och språkvård gäller vad som föreskrivs särskilt.

Bestämmelser om rätten att använda teckenspråk eller om tolkning och översättning som ordnas av myndigheterna finns i förvaltningslagen (434/2003), lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), förundersökningslagen (805/2011), lagen om rättegång i brottmål (689/1997), lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000), lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992), utsökningsbalken (705/2007), fängelselagen (767/2005), häktningenslagen (768/2005), lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) och i annan lagstiftning som gäller olika förvaltningsområden.

Vid ordnandet av tolkning för den som använder teckenspråk iakttas lagen om tolkningstjänst för handikappade personer (133/2010), om den som använder teckenspråk inte får tillräcklig och lämplig tolkning med stöd av någon annan lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14.

Lag

om ändring av 2 kap. 12 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) 2 kap. 12 § som följer:

Gällande lydelse

2 kap

Tullens befogenheter vid tullbrottsbekämpning

12 §

Bemötande av personer som berövats sin frihet

I fråga om bemötandet av anhållna och gripna som hålls i förvar hos Tullen iakttas lagen om behandling av personer i förvar hos polisen (841/2006) och häktningslagen (768/2005).

Bestämmelserna om polisen, polismän och väktare i de lagar som nämns i 1 mom. gäller, med de undantag som föreskrivs i 3 mom., på motsvarande vis Tullen och tullmän i fråga om personer som hålls i förvar hos Tullen. Vad som i nämnda lagar bestäms om chefen för en förvaringslokal eller en anhållningsberättigad tjänsteman som förordnats av chefen gäller chefen för en förvaringslokal vid Tullen.

Med undantag av vad som föreskrivs i de lagar som nämns i 1 mom.

1) ska Tullens bevakningsavdelning godkänna en förvaringslokal som administreras av Tullen,

2) ska Tullens bevakningsavdelning fastställa ordningsstadgan för en förvaringslokal som administreras av Tullen samt fatta beslut om övervakning och låsning av lokalerna,

3) ska chefen för Tullens tullkontorsavdelning fatta beslut om begäran om omprövning

Föreslagen lydelse

2 kap.

Tullens befogenheter vid tullbrottsbekämpning

12 §

Bemötande av personer som berövats sin frihet

I fråga om bemötandet av anhållna och gripna som hålls i förvar hos Tullen iakttas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) och häktningslagen (768/2005).

Bestämmelserna om polisen, polismän och väktare i de lagar som nämns i 1 mom. gäller, med de undantag som föreskrivs i 3 mom., på motsvarande vis Tullen och tullmän i fråga om personer som hålls i förvar hos Tullen. Vad som i nämnda lagar föreskrivs om *direktören* för en förvaringslokal, en av direktören förordnad anhållningsberättigad tjänsteman eller chefen för en förvaringslokal gäller chefen för en förvaringslokal vid Tullen.

Med undantag av vad som föreskrivs i de lagar som nämns i 1 mom.

1) ska Tullens bevakningsavdelning godkänna en förvaringslokal som administreras av Tullen,

2) ska Tullens bevakningsavdelning fastställa ordningsstadgan för en förvaringslokal som administreras av Tullen samt fatta beslut om övervakning och låsning av lokalerna,

3) ska chefen för Tullens tullkontorsavdelning fatta beslut om begäran om omprövning

Gällande lydelse

i ärenden som hör till Tullens verksamhetsområde,

4) ska en anhållningsberättigad tullman utses till chef för en förvaringslokal som administreras av Tullen.

Föreslagen lydelse

i ärenden som hör till Tullens verksamhetsområde,

4) ska en anhållningsberättigad tullman utses till chef för en förvaringslokal som administreras av Tullen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 44 § i lagen om privata säkerhetstjänster

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om privata säkerhetstjänster (1085/2015) 44 § som följer:

Gällande lydelse

44 §

Bemötandet av personer som hålls i förvar och förfarandet vid hållande i förvar

På bemötandet av personer som hålls i förvar med stöd av denna lag tillämpas 1 kap. 3 och 4 §, 2 kap. 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom., 3 kap. 1 §, 5 kap. 1 och 2 §, 8 kap. 2 §, 9 kap. 1 § samt 12 kap. 1 och 2 § i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006).

Den som en ordningsvakt tagit i förvar får endast placeras i en förvaringslokal som ordningsvakten kontrollerar och som polisinspektionen har granskat och godkänt innan förvaringslokalen togs i bruk. Ordningsvakten ska för varje person som hålls i förvar upprätta en anmälan om förvar, som ska undertecknas. När tillställningen är slut eller fartyget anlöper hamn ska ordningsvakten utan dröjsmål lämna in anmälan om förvar till polisinspektionen.

Föreslagen lydelse

44 §

Bemötandet av personer som hålls i förvar och förfarandet vid hållande i förvar

På bemötandet av personer som hålls i förvar med stöd av denna lag tillämpas 1 kap. 3 och 4 §, 2 kap. 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom., 3 kap. 1 §, 5 kap. 1 och 2 § samt 8 kap. 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/).

Den som en ordningsvakt tagit i förvar får endast placeras i en förvaringslokal som ordningsvakten kontrollerar och som polisinspektionen har granskat och godkänt innan förvaringslokalen togs i bruk. Ordningsvakten ska för varje person som hålls i förvar upprätta en anmälan om förvar, som ska undertecknas. När tillställningen är slut eller fartyget anlöper hamn ska ordningsvakten utan dröjsmål lämna in anmälan om förvar till polisinspektionen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 42 § i tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen (304/2016) 42 § som följer:

Gällande lydelse

42 §

Bemötande av gripna

På bemötandet av personer som gripits av Tullen med stöd av denna lag tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) samt det som bestäms om tillämpningen av den lagen i 2 kap. 12 § 2 och 3 mom. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen i fråga om personer som hålls i förvar hos Tullen och förvaringslokaler vid Tullen.

Föreslagen lydelse

42 §

Bemötande av gripna

På bemötandet av personer som gripits av Tullen med stöd av denna lag tillämpas lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (//) samt det som föreskrivs om tillämpningen av den lagen i 2 kap. 12 § 2 och 3 mom. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen i fråga om personer som hålls i förvar hos Tullen och förvaringslokaler vid Tullen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 2 kap. 5 § i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om överföring av dömda personer inom Europeiska unionen och om tillämpning av rambeslutet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om överföring av dömda personer inom Europeiska unionen och om tillämpning av rambeslutet (1169/2011) 5 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 39/2019, som följer:

Gällande lydelse

5 §

Temporärt tagande i förvar

I de fall som avses i artikel 14 i rambeslutet får en anhållningsberättigad tjänsteman ta den dömda i förvar för att säkerställa verkställigheten, om den utfärdande staten begär det. Begäran får framställas direkt hos den anhållningsberättigade tjänstemannen. Den tingsrätt inom vars domkrets den ort där den dömda hålls i förvar finns, distriktsåklagaren eller specialiståklagaren inom domkretsen och Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet ska utan dröjsmål underrättas om att den dömda har tagits i förvar.

Efter att tingsrätten har underrättats om att någon har tagits i förvar, ska den skyndsamt ta ärendet till behandling på det sätt som föreskrivs om handläggning av häktningssyrkanden och besluta om huruvida åtgärden ska förbli i kraft. Tingsrätten ska genast underrätta Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet om sitt beslut.

Bestämmelserna om häktning i tvångsmedslagen (450/1987), häktningssyrkandelagen (768/2005) och lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (841/2006) ska i tillämpliga delar gälla i fråga om tagande och hållande i förvar.

Föreslagen lydelse

5 §

Temporärt tagande i förvar

I de fall som avses i artikel 14 i rambeslutet får en anhållningsberättigad tjänsteman ta den dömda i förvar för att säkerställa verkställigheten, om den utfärdande staten begär det. Begäran får framställas direkt hos den anhållningsberättigade tjänstemannen. Den tingsrätt inom vars domkrets den ort där den dömda hålls i förvar finns, distriktsåklagaren eller specialiståklagaren inom domkretsen och Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet ska utan dröjsmål underrättas om att den dömda har tagits i förvar.

Efter att tingsrätten har underrättats om att någon har tagits i förvar, ska den skyndsamt ta ärendet till behandling på det sätt som föreskrivs om handläggning av häktningssyrkanden och besluta om huruvida åtgärden ska förbli i kraft. Tingsrätten ska genast underrätta Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet om sitt beslut.

Bestämmelserna om häktning i tvångsmedslagen (806/2011), häktningssyrkandelagen (768/2005) och lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen (/) ska i tillämpliga delar gälla i fråga om tagande och hållande i förvar.

Gällande lydelse

Om Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet anser att det finns hinder för att verkställa en påföljd, ska enheten bestämma att den som har tagits i förvar genast ska frigges. Den som har tagits i förvar ska frigges också om ingen framställning om verkställighet med bifogade handlingar har kommit in till Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet inom 40 dagar från det att personen togs i förvar. Den som har tagits i förvar ska frigges senast när den sammanräknade tiden för frihetsberövandet i Finland och i den utfärdande staten motsvarar den tid som den dömda skulle ha varit berövad sin frihet om påföljden hade verkställts i den utfärdande staten.

Den tid som motsvarar frihetsberövandet ska i enlighet med 6 kap. 13 § i strafflagen (39/1889) avräknas från den påföljd som ska verkställas.

Den dömda kan meddelas reseförbud i stället för att tas i förvar. I fråga om reseförbudet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om reseförbud i tvångsmedelslagen och bestämmelserna om tagande i förvar i denna lag.

Föreslagen lydelse

Om Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet anser att det finns hinder för att verkställa en påföljd, ska enheten bestämma att den som har tagits i förvar genast ska frigges. Den som har tagits i förvar ska frigges också om ingen framställning om verkställighet med bifogade handlingar har kommit in till Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet inom 40 dagar från det att personen togs i förvar. Den som har tagits i förvar ska frigges senast när den sammanräknade tiden för frihetsberövandet i Finland och i den utfärdande staten motsvarar den tid som den dömda skulle ha varit berövad sin frihet om påföljden hade verkställts i den utfärdande staten.

Den tid som motsvarar frihetsberövandet ska i enlighet med 6 kap. 13 § i strafflagen (39/1889) avräknas från den påföljd som ska verkställas.

Den dömda kan meddelas reseförbud i stället för att tas i förvar. I fråga om reseförbudet gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om reseförbud i tvångsmedelslagen och bestämmelserna om tagande i förvar i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .